

DE TANK

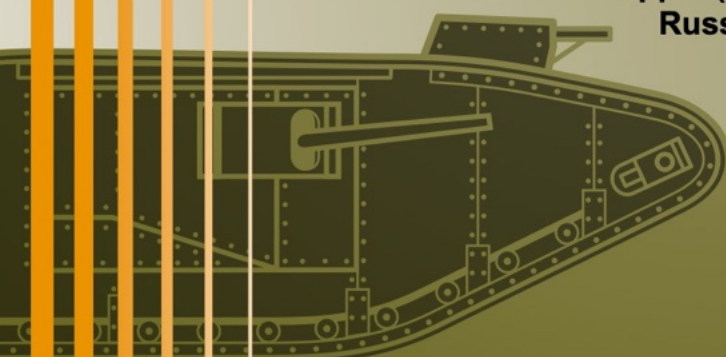
December 2016

nr. 243

Whippet (2), Litouwse Boxer, Sturmgeschütz
Russische parade, Coleman (2), AMV35
Austro-Daimler Pantserwagen
Deens museum bezoek

IN DEZE
UITGAVE

Voorzitter

Jan Willem Stokkers

Vice-voorzitter

Marcel von Hobe

Secretaris

Arno Cornelissen

Penningmeester

Kees Blijleven

Lid

Johan Bijl

Rob Linssen

Richard Cramer

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek VRAAG & AANBOD kunnen leden niet-commerciële advertenties plaatsen.

Kopij voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van iedere oneven maand bij de redactie zijn. Graag kopij aanleveren op CD, DVD of per e-mail. Tekstopmaak in Word en digitale foto's tenminste 300 dpi.

Noord-West

Steven Huiskes

Noord-Oost

André Jonker

Midden

Peter Vierhout

Zuid-West

Johan Bijl

Zuid-Oost

Bas Slaats

Arno Cornelissen

Jan van Veen

Kees Blijleven

ERELEDEN

Rob Evers

Marc Tempels

Jan van Veen

Bert van der Velden

OPMAAK & ONTWERP

Marcel von Hobe

INTERNET

www.twenot.nl

E-MAIL

twenot@twenot.nl

FACEBOOK

www.facebook.com/#!/TWENOT

ISSN

1382-8991

FOTO'S OMSLAG

grote foto: Britse Challenger II in Iraq (foto internet).

kleine foto links: Deze Sturmgeschütz staat in het Panzermuseum in Munster (zie pagina 28).

kleine foto rechts: Eén van de 88 Boxer 'Vilkas' die Litouwen besteld heeft (zie pagina 17).

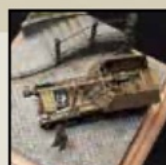
INHOUD

Van de voorzitter
Verenigingsnieuws
Agenda
Nieuwe leden

3
4
4
5

6

Austro-Daimler
Pantserwagen

8

International
Small Scale
Convention

10

Coleman
vliegtuig-
trekker (2)

12

Whippet (2)

17

Litouwse
Boxers

20

9 mei parade
Moskou

22

AMV35

24

Museum-
bezoek
Aalborg

26

Army Vehicle
Club

28

Sturm-
geschütz

CONTRIBUTIE

Per kalenderjaar: t/m 18 jr € 12,50; >18 jr € 16,-; buitenland € 29,-

Betaling per bank: 3026112 t.n.v. TWENOT, Heiloo (IBAN: NL71 INGB 0003026112 BIC: INGBNL2A)

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELN EN/OF AFBEELDINGEN IS TOEGESTAAN NA (SCHRIFTELIJKE) TOESTEMMING VAN DE REDACTIE. DE REDACTIE IS NIET AANSPRAKELIJK VOOR EVENTUELE ONJUISTHEDEN OF OMISSIES IN DE TANK EN IS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE AAN HAAR GELEVERDE KOPIJ. ZIJ BEHOUDT ZICH HET RECHT VOOR INGEZONDEN STUKKEN ZONDER OPGAVE VAN REDENEN TE WEIGEREN, IN TE KORTEN OF INHOUDELIJK TE WIJZIGEN.

Beste TWENOT vrienden,

Ook nu moet ik beginnen met een treurig bericht en wel het overlijden van Jeroen Plettenberg. Jeroen vroeg mij kort voor zijn overlijden of ik alle TWENOT leden die hem dit jaar hebben gesteund tijdens de strijd die hij niet heeft mogen winnen, namens hem wilde bedanken. Alle berichten, welke manier dan ook, hebben hem veel steun, kracht en een lach gegeven.

Jeroen was een vast gezicht in de stand van Reality in Scale en door zijn kennis op het gebied van Britse legereenheden heeft hij veel mooie decal sets voor Archer kunnen ontwikkelen. Een heel mooie nalatenschap.

2016 stond natuurlijk in teken van ons 40 jarig bestaan en dat hebben we groots gevierd. Ruim 230 TWENOT leden zijn naar Overloon gekomen en er stonden maar liefst 280 modellen in de wedstrijd. Inmiddels is Johan Bijl met hulp Richard Cramer en Marc van Etten druk doende om ons wedstrijdreglement en -indeling aan te passen aan de huidige maatstaven.

Beide dagen waren ontzettend goed bezocht, ook door niet TWENOT leden, en sinds het begin van dit jaar hebben we ook een heel mooie groei aan nieuwe leden en "herintreders". Begonnen we met 704 leden, op moment van schrijven van dit voorwoord hebben we 785 leden en ook dat is iets waar we trots op mogen zijn. Ik ben ervan overtuigd dat deze groei gaat doorzetten en dat we ruim boven de 800 leden zullen uitkomen. Een mooie club als de TWENOT verdient dit gewoon!

Goed nieuws is ook dat de contributie van (MAAR) 16,00 euro per jaar in 2017 gelijk blijft en dat is dus een extra reden om ook lid te blijven. De contributie voor onze leden in het buitenland zal wel iets worden verhoogd, dit door de verhoogde portotarieven, maar beperkt.

Veel nieuwe leden komen binnen via sociale media en die hebben daarmee dan ook hun nut voor de TWENOT ruimschoots bewezen. Via sociale media kunnen we snel een breed publiek bereiken. Bas Slaats is hierin een onmisbare schakel voor de TWENOT. Kees Blijleven en Marcel von Hobe blijven vanzelfsprekend druk bezig met DE TANK. Ook in 2017 zijn we weer op zoek naar leuke en interessante artikelen over voertuigen, modelbouw, musea, historische verslagen, etc. Ben je niet zo schrijfvriendig, geen nood, Kees is altijd bereid te helpen of waar nodig uit te werken.

De TWENOT clubstand heeft met behulp van Robert Blokker een mooie upgrading gehad en we zullen hier ook nog het nodige in gaan investeren. We verwachten daardoor nog meer bezoekers en geïnteresseerden aan onze stand te mogen begroeten. Het gaat een nog mooier visitekaartje worden en men kan zowel in binnen- als buitenland niet om de TWENOT stand heen. Wil je misschien een aantal van je modellen, bijv. tijdelijk, uitleen of doneren aan de TWENOT zodat we meer variatie hebben, neem dan gerust contact op met Marc of met mij. Marc kennende zal hiermee uiterst voorzichtig worden omgegaan. Ook in 2017 zal er in de stand weer hulp nodig zijn en Marc zal hiervoor ook weer de nodige oproepjes doen via het forum, facebook en/of DE TANK. Het is ontzettend gezellig en een mooie gelegenheid om mede TWENOT leden te ontmoeten.

Als je zelf een keer iets wil doen voor de TWENOT, bijvoorbeeld in je regio, neem dan contact op met de regiocoördinator in jouw regio. Het overzicht van de regiocoördinatoren staat op de pagina hiernaast.

Na het plotselinge wegvallen van Wim Oldekamp hebben zich voor regio Noordoost twee kandidaten gemeld en van deze is André Jonker overgebleven. Hij is dus vanaf nu regiocoördinator Noordoost.

Kort na verschijnen van de vorige editie heeft Jan van Veen, Noordwest, aangegeven te stoppen en vanuit die regio is Steven Huiskes naar voren geschoven als opvolger. Namens de TWENOT wil ik Jan enorm bedanken voor zijn jarenlange inzet. André en Steven veel succes maar bovenal veel plezier gewenst in hun nieuwe rol en ik weet zeker dat we een heel mooie samenwerking gaan krijgen.

Volgend jaar zien we elkaar op **19 maart** in het Oorlogsmuseum Overloon en dat is dan meteen een mooie gelegenheid om de nieuwe museumvleugel te bezoeken. Daarin komt een heel mooie en uitzonderlijke permanente tentoonstelling waarin een groot deel van het voormalig Achterhoeks Museum '40-'45 is ondergebracht. Ik durf te stellen: uniek voor ons land.

De tweede bijeenkomst is op **1 Juli** in Breda, "Ontmoetingscentrum de Vlieren", en de derde op **26 november** in Joure, weer in "t-Haske". Het volledige programma voor 2017 wordt gepresenteerd in de februari editie van DE TANK. Ondertussen ook ons forum en facebook pagina's in de gaten blijven houden!

Voor nu wil ik iedereen heel mooie feestdagen toewensen en bovenal een heel mooi 2017. In bijzonder een warme groet aan Michel Zuiderduin die helaas ook met die afschuwelijke ziekte te maken heeft gehad.

Groetend,
Uw voorzitter Jan Willem Stokkers

Regio Zuidoost

Beste leden,

Hierbij alweer het laatste stukje voor de 2016 editie van ons mooie blad. De dagen worden steeds korter en meer en meer tijd wordt getracht door te brengen in onze hobbyruimte, wat helaas niet altijd geaccepteerd wordt door de huisgenoten. De meest interessante beurzen zijn weer achter de rug, met uitzondering van de laatste TWENOT meeting. Vermoedelijk hebben de meeste van ons hun voorraden weer op orde gebracht zodat ze, mochten we ingesneeuwd raken, de komende winter rustig kunnen doorbouwen. En vermoedelijk ook de eerste 50 winters daarna... Maar ja, een man moet een hobby hebben en je weet maar nooit uiteindelijk. En er blijven nog steeds heel gave nieuwe modellen op de markt worden gebracht.

Mocht je deze winter toch nog op pad willen dan is het "Nuts Event" in Bastogne zeker een aanrader. Gratis entree tot de grootste pantsercollectie van België, waarvan er enkele ook nog daadwerkelijk gaan rondrijden. Het vindt plaats in de Bastogne Barracks op 9, 10 en 11 december, maar op internet is het wat lastig terug te vinden.

Uiteraard kun je ook dichterbij (modelbouw) plezier aantreffen, namelijk bij de diverse bouwgroepen welke nog steeds heel actief bezig zijn. Het meest opzienbarende op dat vlak is dat de Brabantse Modelbouw Club (BMC), ook wel bekend als Bouwgroep Goirle, de afgelopen maand is verhuisd naar Tilburg. Dus feitelijk zijn we nu Bouwgroep Tilburg geworden. Het nieuwe onderdak is verkregen dankzij de genereuze sponsoring van Colour Point, in wiens gebouw de bouwavond ook gehouden wordt. De eerste avonden waren een groot succes. Nieuwe leden zijn altijd welkom, zij het dat het wenselijk is om je vooraf even

aan te melden bij een van de huidige leden i.v.m. de beschikbare ruimte.

Voorzichtig vooruit kijkend naar 2017 zie ik dat er een aanzienlijke kans is dat menig een dan naar Bovington afreist. Wie een beetje de site, facebookpagina of het you-tube kanaal van het Tank Museum in de gaten heeft gehouden ziet dat er heel wat heen en weer wordt geschoven met hun Tigers. Sterker nog, alle typen welke ze aldaar niet reeds in hun collectie hebben, schijnen op de boot te gaan om die kant op te worden verscheept. En dan wordt het ineens interessant om iets te gaan plannen, toch??

Veel (bouw)plezier de komende tijd!

Bas Slaats
Regiocoördinator

Regio Noordoost

4 februari 2017

**Open Pastic Modelbouwdag
SNEEK**

**Wijkgebouw "De Spil"
Molenkrite 169
(naast de supermarkt)**

10.00 tot 17.00 uur

Toegang gratis

AIRBRUSH

SERVICES ALMERE

Wij leveren alle airbrushmaterialen voor o.a.: Grafische toepassingen, modelbouw, nail-art, airbrush-tattoo's, face-make up, body-art en vele andere creatieve mogelijkheden. Zowel voor de beginnende- en gevorderde amateur als voor de veeleisende professional.

Alle airbrushmaterialen zijn op voorraad in onze winkel. U kunt ook eenvoudig via onze online-shop bestellen. Tevens vindt u ons op diverse grote modelbouwbeurzen in Nederland en België. Kijk op www.airbrush-services-almere.nl voor onze shop en de beursagenda.

Airbrush Services Almere
Operetteweg 26
1323 VA Almere

telefoon/fax 036-5331531
info@airbrush-services-almere.nl
www.airbrush-services-almere.nl

Dé airbrush specialist in Nederland.

Regio Noordwest (1)

Op 1 december j.l. heeft Jan van Veen het regiocoördinatorschap van de regio Noordwest Nederland neergelegd. Hij wordt opgevolgd door Steven Huiskes. Jan heeft deze taak zo lang vervuld dat we hier wel wat nadere aandacht aan willen schenken. Ik moest een heel eind teruggaan in de geschiedenis van de TWENOT om de eerste vermelding van J.C. van Veen te vinden. Hij werd lid in mei 1983, op de voor de oudere leden nog wel bekende beurs Techniek en Vrije Tijd, die in de jaren '80 van de vorige eeuw een aantal keren in de Jaarbeurs in Utrecht is gehouden.

Jan werd al snel actief binnen de TWENOT want op 15 juni 1984 nodigde hij alle regioleden uit voor een gezellige regionale avond bij hem thuis in Haarlem. Het werd een succes en we zijn

STRELA MODELBOUW

DE RIJZENDE STER IN
MODELBOUWLAND

GESPECIALISEERD IN MILITAIRE VOERTUIGEN
* ACADEMY * IBB * TRUMPETER * VALLEJO

WWW.STRELAMODELBOUW.NL
INFO@STRELAMODELBOUW.NL

daarna nog vaak in Haarlem bij elkaar gekomen.

In die tijd ontstond ook het idee om eens over de grens te gaan kijken en zodoende kwam er in DE TANK 58, februari 1986, een verslag van een reisje naar Londen. De eerste activiteit van wat later wel werd aangeduid als "Van Veen Travel", want er zouden in de daarop volgende jaren nog verschillende reizen naar Engeland worden georganiseerd.

Begin 1987 volgde Jan Jos Visser op als regiocoördinator Noordwest Nederland

Regio Noordwest (2)

Morri plakbroeders en -zusters,

Zoals Jan Willem Stokkers op de bijeenkomst in Breda aankondigde neem ik per 1 januari 2017 het stokje van regiocoördinator over van Jan van Veen.

Allereerst wil ik Jan bedanken voor zijn jarenlange inzet voor de club, wij moeten nog maar halen wat hij voor de club gedaan heeft. Vervolgens zal ik me even voorstellen, voor wie mij nog niet kent.

en die taak heeft hij vele jaren met grote inzet vervuld. Dat hij nu afscheid neemt betekent niet dat hij toetreedt tot de gelederen van de niet-actieve leden, want de tweemaandelijks verzending van DE TANK wordt nog steeds voor een belangrijk deel door Jan verzorgd. We waarderen dit enorm en we hopen dat hij dit nog lang zal kunnen doen!

Kees Blijleven

Steven Huiskes, ik ben al van af mijn 8e jaar besmet met het plakvirus. Van boten tot rc vliegtuigen heb ik gebouwd en de laatste 18 jaar eigenlijk alleen nog maar 1/35 tanks, met namen WO II. Zes Jaar geleden heb ik de Modelbouwgroep Noord-Holland Noord opgericht, die inmiddels is uitgegroeid tot een club van 17 man die één keer per maand bij elkaar komen om gezellig samen te plakplakken.

Waar de meeste mensen mij van zullen kennen is mijn webshop en van de vele beurzen waar ik als handelaar aanwezig ben. Mijn bedoeling is om de komende tijd de regio rond te gaan en te kijken wat er aan bouwgroepen is. Ik doe dat liefst door zelf aan een plakavond of -middag mee doen. Ook wil ik kijken wat er in de regio nog aan modelbouwwinkels/ webshops aanwezig is. Ook het organiseren van museumbezoeken organiseren, zowel binnenland als buitenland, kan op enig moment aan de orde komen. Heb je op dit gebied ideeën en/of suggesties, kom maar op, dan gaan we kijken of het haalbaar is.

De eerste beurs op 15 januari a.s. is van Modelbouwgroep Noord-Holland Noord in Café de Ridder te Berkhout, Kerkebuurt 171. Van 10.00 tot 17.00 uur. Hij wordt twee zo groot als verleden jaar, meer handel, meer clubs, kortom: méér te doen.

Voor nu, fijne feest dagen en een goed en gezond 2017 toegewenst!

Steven Huiskes

AGENDA

9, 10 en 11 december	Nuts Event, Bastogne Barracks (B)	5 februari	Modelbouwbeurs Eeklo (B)
2017		19 maart	TWENOT bijeenkomst, Overloon
15 januari:	Open Dag Bouwgroep Noord-Holland-Noord, Berkhout	25 en 26 maart	International Small Scale Convention (ISSC), Lingen (D)
4 februari	Open Pastic Modelbouwdag, Sneek	1 juli	TWENOT bijeenkomst, Breda
		26 november	TWENOT bijeenkomst, Joure

CONTRIBUTIE 2017

In de december TANK wordt altijd de contributie voor het nieuwe jaar aangekondigd en dat gebeurt dus ook nu weer. Zoals je weet heeft betaling d.m.v. automatische incasso absoluut de voorkeur, en wel om de volgende redenen: 1) je vergeet het niet; 2) het is voor de vereniging de goedkoopste manier van geld ontvangen; 3) het is voor de penningmeester de makkelijkste manier van geld ontvangen. Voor wie nog niet op deze manier betaalt maar dit wel wil doen (en waarom ook niet??): stuur a.u.b. een email waarin je verklaart dat je de TWENOT machtigt de contributie van je rekening te incasseren (twenot@twenot.nl).

Degenen die (nog) geen machtiging hebben gegeven worden dringend verzocht zelf hun contributie te betalen. Liefst zo snel mogelijk en via internet bankieren. De leden van wie de contributie in de eerste week van januari a.s. nog niet op de rekening van TWENOT is bijgeschreven ontvangen in de tweede week van januari een herinneringsbriefje. De contributie 2017 moet vóór eind januari op onze rekening staan om de februari TANK op tijd in de bus te krijgen. Betaal je later, dan komt DE TANK 244 ook later, in april, tegelijk met nummer 245.

Voor leden die in het buitenland wonen is automatische incasso alleen mogelijk indien zij een Nederlandse bankrekening hebben. Hebben zij die niet dan moet er op de normale manier via de eigen bank worden betaald (IBAN & BIC TWENOT: IBAN: NL71 INGB 0003 0261 12, BIC: INGBNL2A).

NIEUWE LEDEN

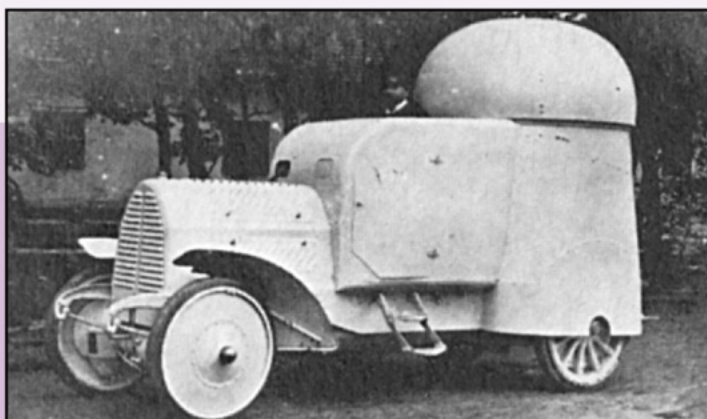
F. BEKKERS, Nieuwegein
P.M.C. BOOTS, Kessel
H. BOSMAN, Tijnje
E. CORRELJÉ, Schoonhoven
G. DIERMANSE, Lelystad
H.J.C. ELSER, Amsterdam
J. van GALEN, Kloosterburen

M. HAGESTEIN, Ridderkerk
M. HULS, Enschede
A.J. KAARS, Amersfoort
Th. LEPSTRA, Kollum
W. OOSTERVELD, Alphen a.d. RIJN
A.R. REEKERS, Zwijndrecht
Th. de ROUW, Nieuwe Tonge

F. SCHOUTEN, Arnhem
J. van SOELEN, Aartswood
S. van SPLUNTER, Apeldoorn
W. VERDAASDONK, Nieuwegein
M. de VOLDER, Tilburg
E. de VRIES, Hagestein

AUSTRO-DAIMLER PANTSERWAGEN 1903/1904

Gottlieb Daimler, een van de grootste pioniers van de auto-industrie, vestigde in 1899 in Wiener-Neustadt in Oostenrijk een fabriek waar auto's gebouwd gingen worden welke bij het moederbedrijf in het Duitse Stuttgart waren ontworpen. Zijn zoon Paul was tot 1905 chef ontwerper bij de Österreichisches Daimler Motoren AG en het was dan ook onder zijn leiding dat in 1903, op basis van een idee van de toenmalige kapitein Ludwig von Thaskal-Hochwall, de Austro-Daimler pantserauto werd gebouwd. Het voertuig was vierwiel aangedreven, had een geheel gesloten romp met afgeronde hoeken en een toren in de vorm van een halve bol, met daarin eerst één en later twee watergekoelde Maxim machinegeweren.

Dax Magic Webshop

Dax Magic Webshop levert alles van Vallejo, AK, MIG, ModelMaster enz. tegen scherpe prijzen:

Ook zijn wij regelmatig aanwezig op diverse beuren in Nederland en België

Dax Magic
H.I. Ambacht
Nederland

webshop: www.daxmagic-webshop.nl
E-mail : sales@daxmagic-webshop.nl

DAXMAGIC-WEBSHOP.NL

Het voertuig had een 35 pk Daimler motor die via aandrijfassen en differentiëlen voor en achter alle vier de wielen aandreef. De pantsering was maar 3 tot 3½ mm dik waardoor het gewicht nog net onder de drie ton bleef. Hierdoor had de wagen een voor die tijd uitstekende maximum snelheid van ca. 45 km/uur en een heel acceptabel klimvermogen. De actieradius was 240 à 250 kilometer.

De stoelen van de bestuurder en de rijder konden ongeveer 30 centimeter

omhoog, zodat ze over het pantser heen konden kijken als er geen gevaar was. De toren had oorspronkelijk één opening voor een enkel Maxim watergekoeld machinegeweer, dit werd in 1905 gewijzigd in twee smalle openingen zodat er twee Maxims naast elkaar konden worden opgesteld. De achterste helft van de koepel werd daarbij verwijderd.

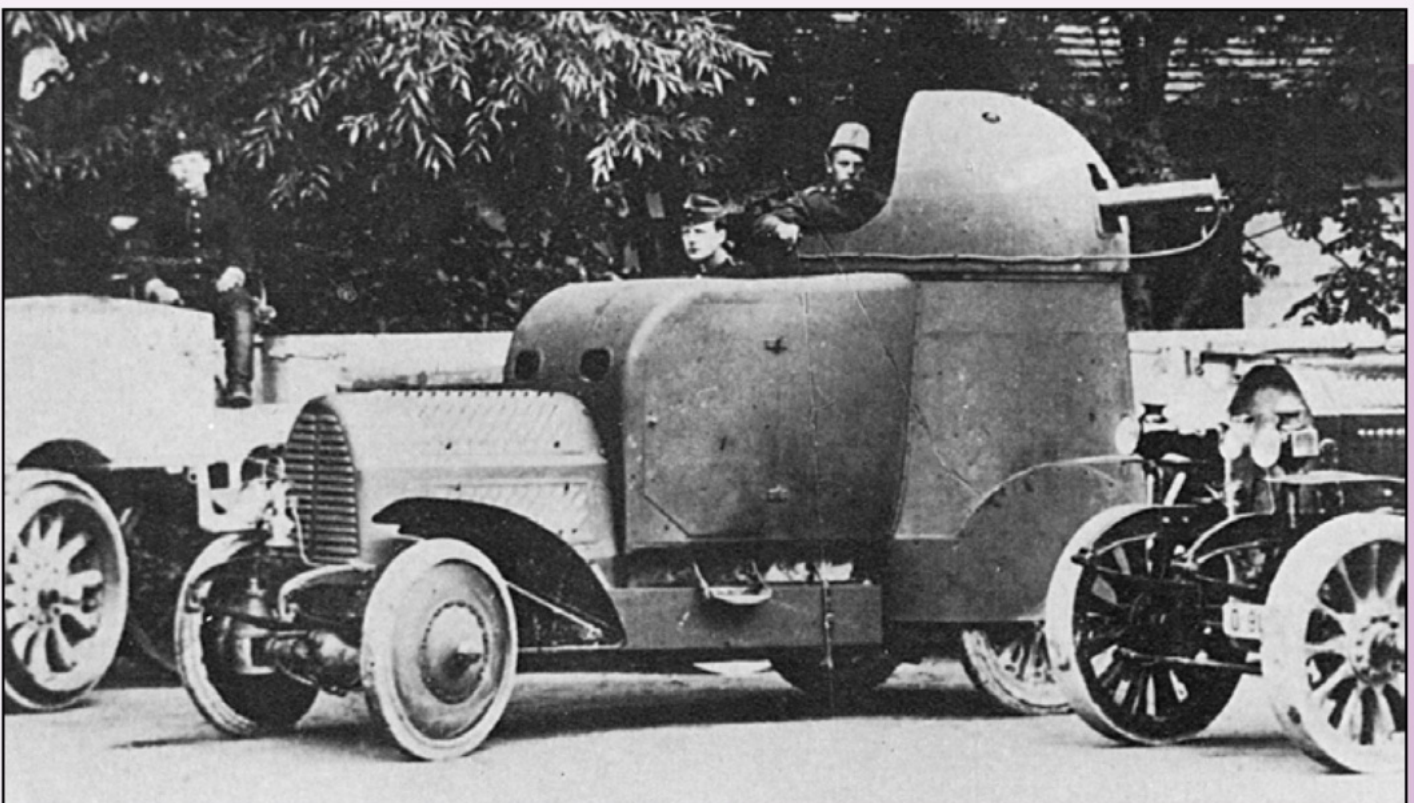
De wagen werd in 1905 gedemonstreerd bij manoeuvres van het Duitse Keizerlijke Leger en een jaar later bij manoeuvres van het Oostenrijks-Hongaarse leger. Uit verslagen van deze demonstratie blijkt dat het eerste zichtbare effect was het op hol slaan van een aantal paarden, waarbij een destijds bekende generaal jammerlijk in het stof beet. De Oostenrijks-Hongaarse keizer Franz Joseph gaf te kennen dat hij hierover zeer ontstemd was en hoewel er nog meer demonstraties volgden, kwamen er geen bestellingen. Het was duidelijk dat deze machine zijn tijd te ver vooruit

was. Hij heeft ongetwijfeld wel invloed gehad op latere ontwerpen.

Bronnen:

- Tanks and other Armoured Fighting Vehicles 1900 – 1918, B.T. White
- A Photo History of Armoured Cars in two World Wars, George Forty
- Encyclopedia of Armoured Cars, Duncan Crow/Robert J. Icks
- The Observer's Army Vehicles Directory, Bart H. Vanderveen

Zaterdag 10 September vond de International Small Scale Convention voor de laatste keer plaats in Heiden, Duitsland. De Westmünsterlandhalle was, net als in voorgaande jaren, gevuld met handelaren uit heel Europa en tafels waarop clubs uit heel Europa hun modellen ten toon stelden.

Bij de handelaren was vrijwel alles

van de schalen

1:700 tot 1:72

verkrijgbaar; niet

alleen bouwdozen

maar ook menige

conversie,

grondwerk,

vegetatie en

natuurlijk etchings. Te veel om op te noemen.

In een gemoedelijke sfeer werden de wedstrijdtafels gevuld met diverse kleine-schaal-pareltjes, waren er workshops en menige bouwdoos met toebehoren wisselde van eigenaar. Voor indrukken, zie de begeleidende foto's.

TWENOT reikte een speciale prijs uit (▼) aan het beste voertuig met open luiken: de "Open Hatch Award".

Belangrijk nieuws : in 2017 is er in september in Heiden GEEN International Small Scale Convention.

De Euro Model Expo (EME), welke plaats zal vinden in het weekend van 25 en 26 maart

2017 in Lingen, Duitsland, zal tevens gastheer zijn van de International Small Scale Convention (ISSC). De kleine schaal zal hier als separate wedstrijd een geheel eigen plek krijgen. Dus

noteer deze data in uw agenda en kom kijken, het zal de moeite waard zijn !

MBK

MODELLBAU KOENIG

Dé plek voor uw online
modelbouw aankopen

**TWENOT
LEDEN
7,5%
KORTING**

Vier nieuwe kits van TAKOM. Ze zijn midden januari verkrijgbaar maar nu al te bestellen met een leuke pre-order korting.

**PRE-
ORDER
ARTIKEL**

AUB: voordat u bestelt eerst een
account aanmaken en dan
accountnummer doorgeven op:
info@modellbaukoenig.de

WWW.MODELLBAU-KOENIG.DE

GRATIS VERZENDING

Voor bestellingen boven de €150,- (naar Nederland)

website in:
Germany United Kingdom

PayPal

MasterCard

VISA

In DE TANK 241 stond een artikel over de Coleman / Federal CF/F 55 AF vliegtuigtrekker. Naar aanleiding daarvan attenderde Wim den Dunnen mij op een artikel over deze trekker in Transmobiel nr. 1/1990.

Wim van Loon, uitgever en redacteur van Transmobiel, vond het goed dat we de tekst van zijn artikel in DE TANK opnemen. Dank daarvoor! Er zijn enkele verschillen met het artikel in DE TANK 241 dat ik aan de genoemde website heb ontleend.

Voor het Amerikaanse leger worden vaak zeer originele voertuigen ontworpen en gebouwd. Tot de rariteiten behoren zeker de Coleman en Federal vliegtuigtrekkers, die in de jaren veertig en vijftig verschenen. Na hun loopbaan bij de US Air Force kwamen enkele voertuigen bij bedrijven in Nederland en België terecht.

In de jaren veertig nam de US Air Force steeds grotere bommenwerpers in gebruik. Neem nu de Convair 8-36. Dit reusachtige toestel had zes motoren die met hun 3500 pk elk een grote duwpropeller aandreven. Met zijn 50 meter lange romp en een startgewicht van meer dan 185 ton was dit destijds het grootste toestel ter wereld. Voor de toen bestaande vliegtuigtrekkers was de 8-36 te zwaar. Daarom kreeg The American Coleman Company uit Littleton (Colorado) opdracht voor de bouw van een krachtige trekker die de 8-36 zonder moeite zou kunnen rangeren.

Als uitgangspunt kozen de ontwerpers van Coleman hun G55 4x4 truckchassis, waarop een uit Ford-onderdelen samengestelde dubbele cabine werd gemonteerd. Intussen was ook een andere Amerikaanse fabriek, namelijk Federal, door de US Air Force ingeschakeld bij het project. In 1949 begon Federal met de levering van het type F-55-AF. Dit leek veel op de Coleman, maar had een 6-persoons stuurhuis dat bestond uit twee tegen elkaar gemonteerde General Motors cabines. Een jaar later mocht Coleman een vervolgsérie bouwen, die nagenoeg identiek was en aangeduid werd als de CF-55-AF. Tenslotte verscheen in 1953 de laatste versie van dit ontwerp. Deze TF-11 werd weer gebouwd door Federal.

Technisch zat de "Tractor, Aircraft Towing", zoals hij door de US Air Force officieel werd aangeduid, knap in elkaar. Onder de ver vooruitstekende motorkap stond een 6-cilinder Buda LO 525 benzinemotor van 125 pk. Door deze bouwwijze konden de twee rug-aan-rug tegen elkaar gelaste cabines precies tussen de assen worden geplaatst, waardoor het uitzicht naar alle kanten goed was. Het zicht werd bovendien vergroot door de forse hoogte waarop de bestuurder gezeten was. Blijkbaar

Deze wagen trok ooit het grootste vliegtuig ter wereld!

hoefde de trekker niet onder de vleugels van vliegtuigen door te kunnen rijden. Het voertuig was maar liefst 2,87 meter hoog.

Na het aankoppelen d.m.v. een trekstang kon, dank zij de Twin Disc koppelomvormer, de trekkracht langzaam worden opgevoerd. Dit was beslist nodig om de tot 185 ton zware 8-36 zonder schade in beweging te brengen. Zowel de Coleman als de Federal trekkers hadden permanente vierwielaandrijving. Ook de besturing werkte op alle vier wielen. Mede door de korte wielbasis van 2.67 meter was de draaicirkel erg kort. Na de koppelomvormer kwam het motorvermogen in een Fuller versnellingsbak en een verdeelbak terecht. De CF-55-AF had een door Coleman zelf gebouwde verdeelbak, terwijl de Federal TT-11 een bak van Timken had. De assen waren extra zwaar uitgevoerd om een hoog eigen gewicht toe te laten. De CF-55-AF en TT-11 wogen 15 ton, de F-55-AF zelfs nog 150 kg meer.

◀ In 1990 deed deze Federal nog steeds dienst in het Belgische Nieuwpoort. Het voertuig trekt hier een éénassige aanhanger met een zware kraan die oorspronkelijk werd gebruikt voor het bergen van vliegtuigen. Tegenwoordig (1990!) worden er jachten mee vervoerd en te water gelaten.

Een Coleman trekker is direct te herkennen aan de assen met de grote

ronde naafdoppen. Het Amerikaanse merk is reeds tientallen jaren gespecialiseerd in de ombouw van gewone vrachtwagens naar 4x4-modellen en al sinds het Ford A-tijdperk hadden de Coleman naven die bijzondere vorm. Bij de CF-55-AF waren de assen ontwikkeld in samenwerking met Timken. Bij de Federals waren de asnaven minder fraai afgewerkt. Alle trekkers hadden 16.00-20 banden.

Om een sleep weer veilig tot stilstand te brengen hadden de vliegtuigtrekkers ruim bemeten luchtdrukremmen van Bendix-Westinghouse. Een mechanische transmissierem diende als parkeerrem. Tot de standaarduitrusting behoorde tevens een lier, die een plaatsje op het achtereind van het chassis had gekregen. Deze lier had een trekkracht van 27 ton (►)

Hoeveel Coleman/Federal vliegtuigtrekkers gebouwd werden, is ons niet be-

kend. Toen de 8-36 bommenwerpers in 1959 werden vervangen door de B-52 Stratofortress waren ze voor dit tot 222 ton wegende toestel te licht.

Sommige (C)F-55-AF trekkers deden dienst in Europa, waar ze in het begin van de jaren zeventig door verschillende dumphantelaren in Nederland en België

te koop werden aangeboden. Sommige Colemans en Federals werden in het burgerleven gebruikt als industrietrek- kers, andere als takelwagens. Aan de Belgische kust worden er nog steeds enkele gebruikt voor het vervoer en te water laten van jachten. Na meer dan dertig jaar dienst zijn deze veteranen nog altijd niet met pensioen!

ROBI MODELBOUW

Uw plastic modelbouwwinkel en modelbouw webshop.

ONZE MERKEN ZIJN O.A.

Tamiya	Academy
Takom	IBG
Meng	Eduard

en vele andere plastic modelbouw merken

Militaire voertuigen

Schepen

Vliegtuigen

Diorama en Upgrades

Figuren

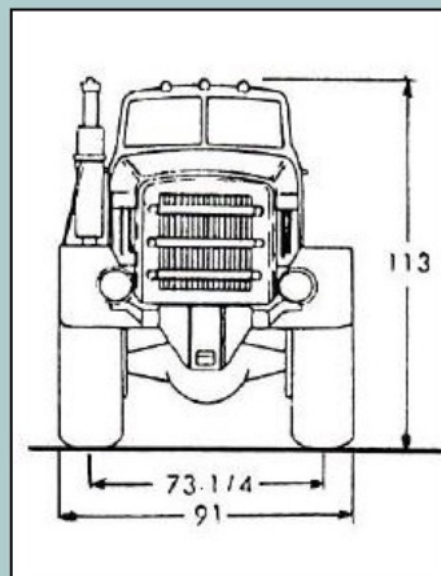
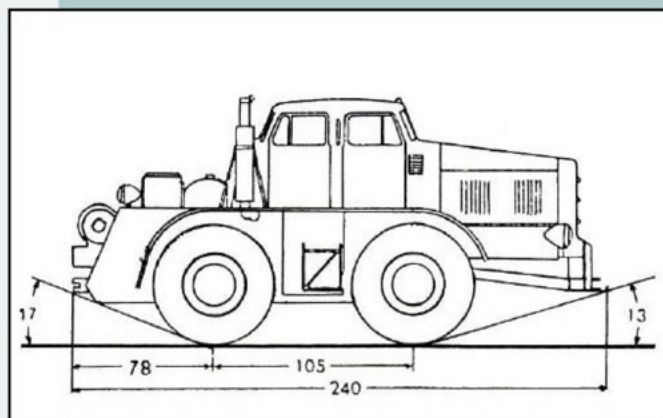
Verf & Weathering

Civiele voertuigen

Gereedschap & Penselen

Vleeshouwersstraat 15 - 3311 CS Dordrecht
info@robimodelbouw.nl - 0614208253

WWW.ROBI MODELBOUW.NL

Whippets in actie.

In december 1917 arriveerden de eerste Whippets aan het Westelijk Front. Eerst mondjesmaat, maar in de volgende maanden kwamen ze in grotere aantallen binnen en vervingen ze geleidelijk aan de Mk.IV tanks die met name het 3^e en het 6^e Tankbataljon tot dan toe hadden gebruikt. Van het 9^e Tankbataljon kreeg de C-Compagnie ze in eerste instantie ook, maar deze tanks werden halverwege 1918 aan het 3de Bataljon overgedragen.

Een niet voorzien probleem met de eerste tanks bleek het verschijnsel van "rupsband schittering" ("track flash") te zijn. Als de zon op de rupsbanden van een rijdende Whippet tank scheen dan weerkaatste dat op het blank geschuurde staal van de schakels en dat kon vanuit verkenningsvliegtuigen makkelijk worden waargenomen. Om dit tegen te gaan werden aan beide zijanten 60 centimeter brede canvas lappen boven de rupsbanden gespannen (foto ▼). Het is niet met zekerheid bekend of het probleem hiermee was opgelost, maar het leverde wel comfortabele hangmatten op als de tank niet werd gebruikt. Halverwege maart 1918 beschikte het Tank Corps in Frankrijk over 324 Mk.IV tanks en ongeveer 50 Whippet tanks.

De vuurdoop.

De Whippet onderging zijn vuurdoop op 26 maart 1918 bij het plaatsje Colincamps. Op 21 maart was het Duitse leger over een breed front massaal in de aanval gegaan, het Ludendorff offensief. Het Britse leger werd hierdoor verrast en moest zich terugtrekken. In de sector van de Derde Leger, in de buurt van het plaatsje Serre, nabij het Bos van Maily-Maillet, werden twaalf Whippets van C-Compagnie, 3^e Bataljon aangewezen voor een aanval op Duitse troepen, waarvan was gerapporteerd dat ze zuidwest van Cambrai bezig waren zich te verzamelen. Toen de Whippets in de morgen van 26 maart bij Colincamps aankwamen, stuitten ze op zo'n 300 man Duitse troepen die in formatie aan kwamen marcheren. De tanks vielen meteen aan en doodden of verwonden er een groot aantal van. De overlevenden sloegen op de vlucht, daarbij achtervolgd door de tanks tot dichtbij Serre. Al met al was het een betrekkelijk eenvoudige actie, maar de Duitse plannen voor een massale aanval werden hiermee in de war gegooid en dat zou invloed hebben op de gehele campagne.

De actie werd beschouwd als een uitstekend debuut van de Whippets. De meeste hadden al zo'n 16 uur gereden voordat de actie begon, waarna ze direct in actie gingen zonder ook maar

enig technisch mankement op te lopen. Hoe het daarna met de bemanningsleden was gesteld, werd niet vermeld.

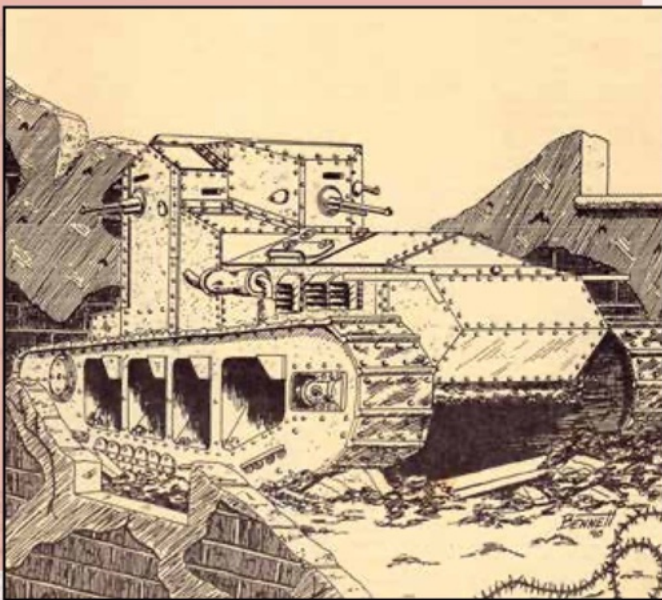

Op hetzelfde moment dat dit speelde boekten de Duitse troepen op andere fronten grote vooruitgang, waarbij ze ook het opleidingskamp bij Bray-sur-Somme veroverden. Vijf of zes daar gestationeerde Whippets waren net in reparatie en konden daardoor niet tijdig worden geëvacueerd. Ze werden dus door het personeel vernield en achtergelaten. De Duitsers konden de tanks niet repareren en lieten ze staan waar ze stonden. Toen het gebied enkele maanden later weer werd terug veroverd, stonden ze er nog net zo.

Confrontatie met de A7V

De Whippets van het 3^e Bataljon namen ook deel aan de slag bij Villers-Bretonneux waarbij ze voor het eerst met Duitse A7V tanks werden geconfronteerd. Op 24 april deden zeven Whippets een aanval op het Duitse 332ste Regiment Infanterie dat zich bij het plaatsje Cachy aan het voorbereiden was op een nieuwe actie. Vlakbij dit plaatsje bevond zich ook "Siegfried", een van de vier Duitse A7V tanks van Abteilung 2. Hij was daar per ongeluk gekomen. De commandant, luitenant Bitter, had de kerktoeren van Cachy verwisseld met die van Gentelles, wat het doel van zijn actie was. Bitter reed zijn tank vooruit om zo de aanval van de Whippets af te slaan en op het zelfde moment draaide ook luitenant Wöhlke de kanonnen van de nabij gelegen 6^e Batterij van het 6^e Regiment Veldartillerie, om de Whippets onder vuur te kunnen nemen. Toen deze van twee kanten

werden beschoten, door het 5,7 cm Nordenfelt kanon van de Duitse tank en de 7,7 cm kanonnen van de veldartillerie, werd hun situatie wel heel precair. Ze konden zich immers alleen met hun mitrailleurs verdedigen en die hadden in zo'n situatie geen enkel effect. Twee tanks werden geraakt en uitgeschakeld, twee andere kwamen stil te staan door pech en de resterende drie moesten zich terugtrekken, maar niet zonder eerst de Duitse infanterie zwaar onder vuur te hebben genomen. Een aantal manschappen raakte gewond, de commandant van een van de uitgeschakelde tanks sneuvelde, zijn twee bemanningsleden werden vermist, mogelijk waren ze gevangen genomen. De verliezen werden beschouwd als een acceptabele prijs voor het toebrengen van aanzienlijke verliezen aan de Duitsers en het voorkomen van een behoorlijk zware Duitse aanval.

De maand mei 1918 schijnt voor het 3^e Bataljon een betrekkelijk rustige maand te zijn geweest, hoewel het wel voortdurend in staat van paraatheid was voor een eventuele Duitse aanval. De drie compagnieën waren weer bij elkaar en hadden samen 43 Whippet tanks. De commandant van het 3^e Bataljon, luitenant-kolonel S.H.Charrington, maakte in een van zijn instructies duidelijk dat de compagnie de minimale tactische eenheid was en dat de tanks niet in kleinere verbanden mochten worden ingezet. In een latere instructie gaf hij ook aan dat

als de Britten hun loopgraafstelsel uitbreidden, een goede verkenning van de door zijn tanks te volgen route essentieel was omdat veel loopgraven te breed waren voor de Whippet tanks.

Op 31 mei waren drie Whippets bij Puchvillers betrokken bij het beproeven van het oversteken van loop-

graven. De resultaten hiervan waren verrassend. Er waren twee loopgraven aangelegd. Loopgraaf A was bovenaan drie meter breed en 2,40 meter diep, loopgraaf B was 3,10 meter breed en 2,25 meter diep. De drie tanks konden de loopgraaf A in beide richtingen zonder moeite oversteken, maar bij loopgraaf B was dat onmogelijk. De rupsbanden van de tanks kregen onvoldoende grip op de overkant van de loopgraaf waardoor de achterkant van de tank er in wegzakte en de tank bijna verticaal in de loopgraaf kwam te staan. De enige manier om hem er uit te krijgen was hem er met een andere tank uit trekken tot hij weer bijna horizontaal stond, waarna de motoren konden worden gestart en hij er, met nog een beetje hulp van de trekkende tank, weer uit kon komen. Pogingen om het oversteken wel mogelijk te maken door de randen van de loopgraaf af te schuiven, leverden niets op. Wie had kunnen vermoeden dat 10 cm zoveel verschil zou uitmaken!

In juli werd er een serie experimenten uitgevoerd in samenwerking met de A-Flight van het 8^e Squadron van de Royal Air Force. Officiërs van het Tank Corps

vlogen mee met vliegtuigen en RAF officieren reden mee met de tanks. Het werd al snel duidelijk dat het erg moeilijk was om vanuit een tank een vliegtuig waar te nemen.

Ondertussen was ook het 6^e Bataljon met Whippet tanks actief geworden. Het had zijn tanks in december 1917 en januari 1918 gekregen, maar de training was nooit echt van de grond gekomen als gevolg van het Duitse voorjaarsoffensief en het tekort aan manschappen, die steeds als vervangers bij andere onderdelen werden ingedeeld. De trainingen vonden plaats in het trainingscentrum bij Merlimont, aan de Kanaalkust. De omstandigheden daar waren niet erg gunstig. Met ondervond veel hinder van stuivend zand en toevallig was het ook erg warm, waardoor de hitte in de cabines van de Whippets al snel niet meer om uit te houden was. De trainingen betroffen vooral het besturen

Sir Edward Morris, minister-president van Newfoundland, inspecteert een Whippet tank bij de Tank Corps School bij Merlimont, 2 juli 1918. De bagagebak aan de achterkant is goed zichtbaar (foto IWM)

van de Whippet en het schieten met de Hotchkiss mitrailleurs. Omdat de bemanning uit slechts drie personen bestond moest elk bemanningslid de taken van de anderen kunnen overnemen. Ook hier werd de samenwerking tussen tanks en vliegtuigen geoefend, maar met dezelfde resultaten als bij het 3^e Bataljon.

De Slag bij Amiens, massale inzet.

Beide bataljons kwamen in actie in de Slag bij Amiens, die op 8 augustus 1918 begon. Het 3^e Bataljon was de dag daarvoor naar Amiens gedirigeerd, naar de Boulevard Pont Noyelles en daar onder de bomen geparkeerd. Het 6^e Bataljon was naar een boulevard gestuurd die direct de stad uit leidde in de richting van Villers-Bretonneux. De manschappen waren onder gebracht in nabij gelegen gebouwen en hadden strikte orders gekregen zich niet in de nabijheid van de tanks te begeven, geen vuren te maken en binnen te blijven. Dit alles om ontdekking vanuit de lucht te voorkomen.

26 maart 1918, een Whippet van het 3^e Bataljon in de sector van Mailly-Maillet, een Frans dorpje in het departement van de Somme

Het 3^e Bataljon vertrok om 9 uur 's avonds uit Amiens, het 6^e Bataljon startte om middernacht. Het 3^e moest de 3^e Cavalerie Brigade ontmoeten welke het zou ondersteunen, het 6^e zou de 9^e Cavalerie Brigade steunen. Het is wel interessant te weten dat er niet gezamenlijk was geoefend en dat pas kort daarvoor afspraken waren gemaakt met senior cavalerieofficieren over hoe beide partijen elkaar konden bijstaan. Men krijgt de indruk dat niemand veel vertrouwen had in de gemaakte afspraken en achteraf gezien is dat ook wel begrijpelijk. Het 6^e Bataljon vatte z'n ervaringen als volgt samen: "Whippets

zijn niet geschikt voor samenwerking met de cavalerie". Óf de cavalerie wilde in volle galop oprukken, waarbij de Whippets achterop raakten, óf de Whippets gingen onder vijandelijk vuur voorop terwijl de cavalerie moest afstijgen en dekking zoeken. Ook meldde het bataljon dat indien de Whippets de opmars moesten overnemen, zij dit over zo'n breed front moesten doen dat zelfs de compagnieën verspreid raakten. De enige manier waarop compagniescommandanten met hun eenheden in contact konden blijven was te paard en dat leidde tot betrekkelijk grote verliezen onder hen. Ook sectiecommandanten hadden veel moeite om met de tanks

van hun sectie in contact te blijven. Daarnaast had de cavalerie de vervelende gewoonte om nogal eens van afgesproken routes af te wijken. Het leek er sterk op dat ze maar weinig idee hadden van de beperkingen van de tanks. Zo werd een sectie van zeven tanks over een gedeelte van een oud Somme loopgravensysteem gestuurd, waarvan de meeste loopgraven inmiddels door begroeiing slecht zichtbaar waren. Alle tanks kwamen vast te zitten en drie ervan werden door artillerievuur buiten gevecht gesteld. Een andere sectie werd via een weg gestuurd die in het schootsveld van twee Duitse veldkanonnen bleek te liggen, die de tanks zonder enige moeite hadden kunnen uitschakelen. Ook gebeurde het nogal eens dat de tanks naar een ontmoetingspunt met de cavalerie werden

gestuurd, waar de cavalerie vervolgens niet kwam opdagen.

Na een succesvolle actie met de Queens Bays raakten twee tanks verdwaald en gingen op zwerftocht. Een van deze tanks, onder commando van luitenant C.B. Arnold raakte betrokken bij het opruimen van een artilleriebatterij in het front van de 60ste Australische Brigade en daarna, toen hij het contact met de andere tank had verloren, begon hij een wilde tocht waarbij Duitse troepen onder vuur werden genomen, een transportcolonne en enkele kampementen werden vernield voordat hij zelf werd uitgeschakeld.

Na de eerste drie dagen van de Slag bij Amiens werd duidelijk dat de Whippet tanks voornamelijk voor het meer algemene werk waren ingezet, zoals ondersteuning van de infanterie. Ze gebruikten hun mobiliteit vooral om mitrailleur-nesten aan te vallen die de opmars van de infanterie belemmerden. Dit leidde onvermijdelijk tot meer verliezen. Tanks werden door artillerievuur geraakt en vlogen daarna in brand, waarbij de bemanning meestal gewond raakte of sneuvelde. En doordat er iedere dag van bemanning werd gewisseld waren de tanks voortdurend in gebruik en werd er vaak te weinig aandacht geschonken aan het noodzakelijke onderhoud. Hierdoor raakten ze steeds vaker onklaar, soms door simpele dingen zoals een kapotte aandrijfriem, maar ook doordat motoren kapot draaiden.

De hitte was een voortdurend probleem en niet alleen voor de bemanningen. Kolonel Charrington vermeldde op 24 augustus 1918 in het oorlogsdagboek van het 3e Bataljon dat één uur actie met de deur dicht de bewapening van de tank onbruikbaar kon maken, met uitzondering dan van de revolvers van de bemanningsleden. In het hete interieur van de tank liepen de mitrailleurs vast doordat de patronen waren uitgezet of zelfs voortijdig explodeerden. Soms ook deden de mitrailleurs het door de hitte niet meer. In één geval was het

stuurwiel zelfs te heet geworden om het beet te pakken.

Meer dan 100 tanks verloren

Het Tank Corps leed in de slag bij Amiens aanzienlijke verliezen. Van de 415 ingezette tanks waren er 109 door de Duitsers vernietigd en ongeveer 200 uitgeschakeld door mechanische gebreken, vast komen zitten in loopgraven of granaatrechters, etc.

Op 9 augustus, de tweede dag van het offensief, waren er nog maar 145 inzetbaar. De eerste geallieerde overwinning was niet beslissend. De Duitsers herstelden zich snel en boden nog felle tegenstand. Op 10 augustus probeerde de cavalerie met behulp van Whippet tanks een doorbraak te forceren, maar dit liep uit op een ramp. Op 11 augustus was het aantal inzetbare tanks tot slechts 38 geslonken.

De kans op een beslissende overwinning was door een verkeerd gebruik van

vooral de Whippet tanks feitelijk al op 8 augustus verloren gegaan.

Later werkte het 3^e Bataljon samen met Nieuw-Zeelandse, Australische en Amerikaanse troepen, maar dan in de rol van infanterieondersteuning. Hoewel in een aantal gevallen een Mk.IV of V tank nuttiger was geweest waren de Whippet commandanten toch van mening dat ze goed werk hadden kunnen doen met het uitschakelen van Duitse mitrailleurnesten en artilleriebatterijen. Wel waren de tanks kwetsbaarder als ze alleen moesten opereren, wat leidde tot grotere verliezen.

Een korte carrière

In de daarop maanden werden de Whippets veelvuldig ingezet, maar helaas nooit op de manier waarvoor ze waren ontworpen, te weten het uitbuiten van doorbraken door het front. Toen de oorlog in november 1918 was afgelopen konden de bemanningen met hun Medium A Whippet tanks trots zijn op wat

ze hadden gepresteerd. Ze hadden in ruim 20 veldslagen meegedaan en daarin uitstekend gepresteerd.

De Whippet in het buitenland

De Duitsers hebben een aantal Whippets buitgemaakt, maar nooit operationeel ingezet. Wel is er een gebruikt door een Freikorps tijdens binnenlandse onlusten na de oorlog (foto ▼).

Het 17^e Bataljon van het Royal Tank Corps werd met Whippet tanks ingezet in Ierland tijdens de Brits-Ierse oorlog in het begin van de jaren '20. Whippet tanks zijn ook geleverd aan Rusland en Japan.

▲ Tanks werden ook weleens gewassen

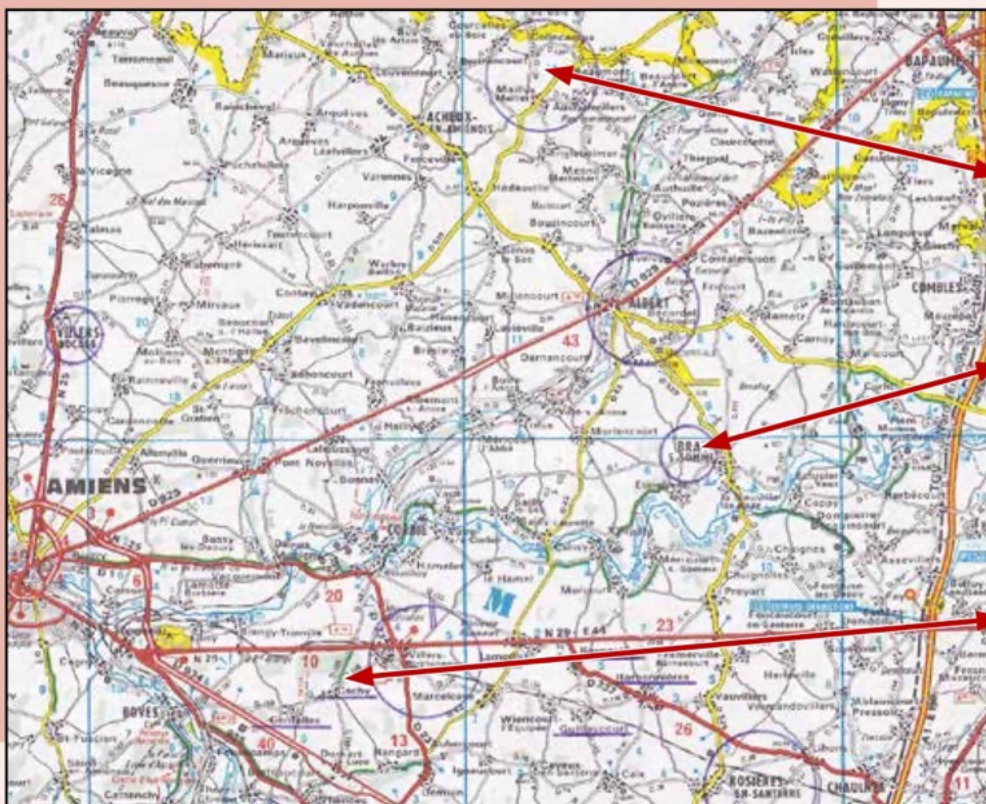
Garde-Kavallerie-Schützen-Division vor dem Hotel Eden in der Kurfürstenstraße, Januar 1919

◀ en ▲: Japanse Whippets

Bronnen: zie DE TANK 242

Op de kaart hiernaast is wat duidelijker te zien waar de beschreven acties hebben plaats gevonden.

Bovenaan **Colincamps** en **Mailly-Maillet**, waar twaalf Whippets op 26 maart 1916 stuitten op Duitse troepen die zich gereed maakten voor een aanval.

In **Bray-sur-Somme** was een Brits opleidingskamp gevestigd dat bij de opmars in Duitse handen viel.

De confrontatie met de Duitse A7V tank op 24 april 1916 vond plaats in de buurt van **Cachy** en **Villers-Bretonneux**. Ten oosten van dit gebied vond op 8 augustus ook de actie plaats van luitenant Arnold met "Musical Box". Hierover meer in de volgende TANK.

www.modelbouwenzo.nl

- Webshop en eigen winkel in Hoorn
- 100% topkwaliteit en topmerken
- Persoonlijke service en vakkennis
- Scherpe prijzen en aanbiedingen
- Snelle levering met Track & Trace

Bezoek ook eens onze nieuwe winkel:
Kerkplein 13, 1621 CX te Hoorn

Plastic Model Kits, verf & accessoires, tools, Airbrush, Weathering, Diorama's, lijm etc. Alles voor uw modelbouwhobby!

Email naar info@modelbouwenzo.nl
of bel ons op tel. 06 - 101 684 56
voor vragen en meer informatie

Uitgebreide collectie van topmerken
Tanks, geschut, tracks, wheels en ammo
Exclusieve modellen en upgrade-sets (o.a. Eduard)

Bekijk ons volledige assortiment op de website
www.modelbouwenzo.nl

BOXERS VOOR LITOUWEN

Eind februari 2015 verscheen een bericht in de Duitse pers dat de Duitse regering een verzoek van Litouwen voor de levering van Boxer pantservoertuigen had geweigerd. Een beslissing welke door beide Duitse coalitiepartijen hevig werd bekritiseerd.

“De Duitse regering heeft verklaard dat zij niet zal ingaan op het verzoek van haar NAVO bondgenoot en partner in de Europese Unie voor de levering van de Boxer. De levering van gepantserde transportvoertuigen van het Duitse leger dan wel het doorverkopen van voertuigen welke in de komende jaren zullen worden verworven maakt geen deel uit van onze plannen”, aldus een zegsman van Defensie volgens het blad Die Welt am Sonntag. Het blad meldde voorts dat deze beslissing was genomen in het kader van de eigen behoeften van het Duitse leger.

Het Litouwse verzoek kwam op het moment dat de vrees voor mogelijke Russische expansie volop werd gevoed door op oplaaiende strijd in de Oekraïne. Moskou werd er door verschillende landen van beschuldigd dat het de separatisten actief steunde met wapens, uitrusting en zelfs troepen. Moskou heeft dit altijd ontkend, waarbij het verklaarde dat eventuele Russische soldaten in de Oekraïne vrijwilligers waren.

Gelukkig was het artikel onjuist en toen het bericht eenmaal was ontzenuwd bevestigde Deividas Matulionis, de Litouwse ambassadeur in Duitsland, dat zijn regering offertes had gevraagd voor de levering van meer dan honderd pantservoertuigen. Litouwen, lid van de NAVO, had al eerder van het Duitse leger wapens gekregen. Een paar jaar geleden werden uit de voorraden van het Duitse leger ongeveer 300 M113 pantservoertuigen aan Vilnius geleverd.

Juist toen dit speelde presenteerde Krauss-Maffei Wegmann tijdens IDEX 2015, een van 's werelds belangrijkste wapentoonstellingen, de nieuwste uitvoering van de Boxer. Het was er een

waarbij op de romp van het personeelsvoertuig de geschutstoren van het Puma infanteriegevechtsvoertuig was geplaatst. Door deze twee uiterst succesvolle componenten samen te voegen ontstond een combinatie welke zeer waarschijnlijk zijn gelijke niet kende. De onbemande toren met zijn zichtsysteem en 30 mm automatisch kanon, gekoppeld aan de hoge mobiliteit van het Boxer onderstel maakte van deze Boxer uitvoering een van de krachtigste personeels-wielvoertuigen ter wereld. Het hoge beschermingsniveau tegen de gevolgen van mijnexplosies en machinengeweevuur vormt ook de basis voor de uitstekende overlevings- en voortzettingmogelijkheden van dit voertuig.

Litouwen was in 2014 al begonnen met de benadering van verschillende fabrikanten van gepantserde voertuigen. Volgens de lokale media had de Staats Defensieraad de aankoop van pantservoertuigen voor het Litouwse leger goedgekeurd. Het ging om ongeveer 100 infanterievoertuigen voor een bedrag van rond 460 miljoen euro. Verschillende bedrijven werden uitgenodigd, waaronder Elbit, FNSS, KMW / ARTEC, Lockheed Martin UK, Nexter, Patria, Otokar, Oto Melara / IVECO, General Dynamics Land Systems en General Dynamics European Land Systems.

Begin juli 2015 werd het volgende bekend gemaakt: *“Het Ministerie van Defensie en de MaterieelVerwervings-Commissie hebben de voorgestelde Boxer variant met het 30 mm kanon en het Javelin antitank raketsysteem goedgekeurd. De definitieve beslissing moet echter worden genomen door de Staats Defensieraad”,* aldus luitenant-generaal Jonas Vytutas Zukas tijdens een persconferentie begin juli.

“Het Leger van Litouwen is bezig met de beproeving van het Duitse Boxer gepantserde gevechtsvoertuig”, meldden plaatselijke media op donderdag 27 augustus 2015. Volgens de nieuwswebsite Irytas.lt had de Duitse fabrikant Kraus-Maffei Wegmann een Boxer met een wapenstation naar een proefterrein in oost Litouwen gebracht voor het uitvoeren van rij- en schietproeven (▼).

Op 11 december 2015 maakte de Litouwse regering bekend dat het de onderhandelingen over de aankoop van 88 Boxer 8x8 gepantserde gevechts-

voertuigen (waarde 400 miljoen euro) zou voortzetten. De keuze was gemaakt uit een lijst van 12 verschillende aanbidders.

Gezaghebbende bronnen verklaarden aan Reuters dat het totale bedrag de 400 miljoen euro naar verwachting niet zou overschrijden. Evengoed zou het nog een zware last betekenen voor het defensiebudget, dat voor dat jaar 425 miljoen euro bedroeg.

Op 23 augustus 2016 werd eindelijk de verwachte beslissing bekend gemaakt: het Litouwse leger bevestigde de opdracht voor 88 Boxer infanteriegevechtsvoertuigen aan het Duitse ARTEC consortium. In Litouwen zal het voertuig "Vilkas" worden genoemd, wat betekent "Wolf".

Het contract met een waarde van 390 miljoen euro was op 22 augustus 2016 getekend. De voertuigen worden gebouwd door twee bedrijven, de KMW groep en Rheinmetall. De aflevering begint halverwege 2017 en zal duren tot eind 2019. De Boxer is bestemd voor de "IJzeren Wolf" gemechaniseerde brigade en mogelijk wordt er in 2021 nog een tweede brigade mee uitgerust. KMW bouwt 53 voertuigen, Rheinmetall 35. 84 voertuigen worden afgeleverd als infanteriegevechtsvoertuig en 4 als commandovoertuig.

ARTEC is een samenwerkingsverband tussen meerdere fabrikanten. In 1999 werd Artec GmbH opgericht door Krauss - Maffei Wegmann (KMW), Rheinmetall, Man Military Vehicles en Rheinmetall Military Vehicles Nederland. De ARTEC groep beheert en regelt de productie, programma management, systemen en contracten. Tevens probeert ARTEC de Boxer op de markt te brengen bij meerdere landen.

Litouwen heeft verschillende voertuigen geëvalueerd, waaronder de Zwitserse MOWAG Piranha, de AMV van Patria, de Franse VBCI van Nexter, de Italiaanse SuperAV van IVECO en twee Turkse ontwerpen, de 8x8 Arma van Otocar en

de Pars van FNSS. De Duitse Boxer kwam als beste uit de bus, maar ook als de duurste.

Een van de redenen daarvoor was de toren. De Duitsers boden de Lance toren aan, een afgeleide van de toren die ook op het Duitse Puma infanteriegevechtsvoertuig wordt gebruikt.

Litouwen gaf echter de voorkeur aan de Israëlische Samson 30 mm Mk.II onbemande toren van het bedrijf RAFAEL.

Deze heeft een laag silhouet en kan van binnen uit het voertuig worden herladen.

De bemanning hoeft zich daarbij dus niet buiten

het voertuig te begeven.

De bewapening zal

bestaan uit een 30 mm

automatisch kanon, een

7,62 mm coax machi-

negeweër, een 40 mm

automatische rookgranaatwerper en een lanceerinrichting voor Spike-LR geleide

antitank raketten. In de basis uitvoering is de Samson Mk.II toren ongepantserd,

maar hij kan worden voorzien van pantsering met beschermingsniveaus van STANAG 1 tot 4.

De toren heft twee gyro-gestabiliseerde en intrekbare richtkijkers welke door de commandant en de schutter gelijktijdig

kunnen worden gebruikt. Naast een hoge draaisnelheid is ook een elevatie tot 70° mogelijk, wat heel nuttig is bij

optreden in stedelijke gebieden.

Naast een hoge draaisnelheid is ook een elevatie tot 70° mogelijk, wat heel nuttig is bij

optreden in stedelijke gebieden.

Litouwen wordt de derde gebruiker van de Boxer. Op dit moment zijn dat alleen nog maar

Duitsland en Nederland.

Australië onderzoekt

eveneens een uitvoe-

ring van het Duitse 8x8

voertuig in

het kader van het Land 400 programma. De Bundeswehr heeft al 405 Boxers in haar inventaris, het Nederlandse leger krijgt er uiteindelijk 200. Bij de inzet in Afghanistan bleek de Boxer een substantiële toevoeging aan het militaire vermogen te leveren.

De Vilkas met de Israëlische Samson Mk.II onbemande toren met daarin een Mk.44 30 mm automatisch kanon, een 7,62 mm coax machinegeweer en twee Spike LR geleide AT raketten. Let op de extra pantsermodules (foto Ministerie

van Defensie, Litouwen).

Naast de oprichting van de Litouwse IJzeren Wolf brigade met de Vilkas heeft Estland onlangs 79 pantserrups infanteriegevechtsvoertuigen (CV9035NL) van Nederland gekocht en hebben Noorwegen en Letland en gemechaniseerd regiment gevormd dat is uitgerust met 123 gepantserde verkenningvoertuigen welke zijn overgenomen van het Britse leger. Alle drie de landen bewapenen hun voertuigen ook met geleide anti-tankraketten, te weten de RAFAEL Spike-LR raket voor Litouwen en Letland en Javelin raketten voor Estland.

Op deze manier proberen de drie Balti-

sche staten zich zo goed mogelijk voor te bereiden voor een mogelijke Russi-

sche escalatie in het spoor van het conflict met Oekraïne. Jarenlang heeft de

NAVO geweigerd hen geavanceerde wapens te leveren teneinde Rusland

niet te provoceren. Het Russische optreden op de Krim en in Oost-Oekraïne heeft hierin verandering gebracht.

Bronnen:

- <http://www.w54.biz/showthread.php?p?110-Wheeled-Armoured-Vehicles-Part-Deux>
- <http://www.w54.biz/showthread.php?p?61-All-Terrain-and-High-Mobility-Vehicles>

Voor ál Uw modelbouwproducten Modelbouwverf.nl

Wij zijn vanaf mei 2008 druk aan de weg aan het timmeren om de modelbouwer in Nederland een totaaloplossing aan te bieden.

Enkele voordelen:

- Enorm aanbod van bekende, maar ook minder bekende merken tegen een vriendelijke prijs
- Ruime collectie kits, etswerk, ombouwsets, verf, lijm en scenery artikelen: wij kunnen U op dit moment ruim 24.000 artikelen leveren.
- Specialist op het gebied van etswerk en daaraan verbonden gereedschappen.
- Merken: Aber, Eduard, Tamiya, The Small Shop.
- Wij leveren de volgende verf, pigment en weathering producten grotendeels uit voorraad: Tamiya, MIG Productions, 502 Abteilung, Revell, Humbrol, Ammo of Mig Jimenez, Vallejo (Model Air, Model Color, Game Air, Game Color en Panzer Aces)
- Professioneel advies via email of per telefoon - zie onze website voor de bereikbaarheid!
- Lage verzendkosten: wij verschepen binnen Nederland via Kiala (€3,95) en Post.nl (€6,95). Bovendien vervallen de verzendkosten bij een bestelling vanaf €65,00!
- Maandelijkse nieuwsbrief met aankondigingen van nieuwe artikelen, leuke acties en speciale aanbiedingen.

10%
ledenkorting

kortingscode:
KC_TS_10

Op zoek naar die éne kit die U nergens kunt vinden? Stuur ons een korte email met het merk en het artikelnummer en wij gaan voor U zoeken. Nog lang niet alle producten die wij bij onze leveranciers kunnen krijgen staan op dit moment in onze webshop: U krijgt altijd binnen 48 uur een eerste terugkoppeling!

Volg ons op:

Betaalgemak:

Modelbouwverf bij MaRo Trading&Design

www.marotd.com / www.modelbouwverf.nl / info@marotd.nl

DE 9 MEI OVERWINNINGSPARADE IN MOSKOU

DOOR: BRUNO GHUIJS

Okay, ik geef het toe. Niemand die mij denkt te kennen zou mij anders geloven. Ik was inderdaad bij de 9 Mei Parade in Moskou om de diverse vliegdingen daar te fotograferen. En dat is mij ook redelijk gelukt. Maar ja, de parade van de Luchtmacht duurt maar een dikke twintig minuten, dus wat te doen met de rest van de vier dagen, die je er voor hebt uitgetrokken? Naar de generale repetitie was ik ook al geweest, met de camera omhoog. Dan maar eens kijken of er nog verborgen interesses onder mijn pet zitten. Nu was me tijdens de repetitie al opgevallen dat er ook op de grond heel wat

uiteindelijk een ondergrondse tocht op goed geluk, langs de aanvoerroute van de "бронетехники". Juist, de pantservoertuigen. Een T-14 Armata

tank heb ik niet kunnen vangen (ik heb ook lang niet alles gezien), maar wel een T-15 Armata (◀) Heavy Infantry Fighting Vehicle en de nieuwe IFV's Bumerang en Kurganets- 25. Deze en ook de andere voertuigen maakten

raakte ik geïnspireerd om eens te kijken of we niet een reisje naar de tankmusea rond Moskou op de rit zouden kunnen krijgen. Dat moet dan gaan gebeuren rond de komende 9-Mei Overwinningssparade van 2017. Op het Rode Plein zelf worden we echt niet toegelaten, maar we kunnen alles wel goed fotograferen tijdens het aan- en afvoeren van de voertuigen. Dat doen we tijdens de generale repetitie en nog eens tijdens de parade zelf. Ook gaan we naar het Centraal Museum van de Strijdmacht, naar het Tankmuseum in

geweld rond daverde en ik heb toen maar eens uitgezocht waar dat geweld vandaan kwam. Dat is moeilijker dan je denkt! Tijdens de parade is een groot deel van het centrum van Moskou hermetisch afgesloten en ook in een groot aantal metrostations worden tijdelijk de trappen naar boven onbereikbaar gemaakt. Het werd

het voor mij meer dan de moeite waard. En een deel daarvan zie je in bijgaande foto's.

Dan nog een nieuwtje: tijdens de prachtige excursie die Bas Slaats naar Koblenz organiseerde,

▼ RT-2PM2 Topol-M (SS-27 Sickle B)

◀ MAZ 537e KET-T

T-90S ▶

Kubinka en naar het minder bekende maar o-zo-mooie museum Vadim Zadorozhny.

Het wordt een vliegreis met verblijf in een driesterren hotel met ontbijt en al het lokale vervoer inbegrepen. Houd er rekening mee dat we vroeg opstaan en ook behoorlijk moeten lopen! Ik heb al een betrouwbare reisorganisator bereid gevonden om dit arrangement aan te bieden. De prijs voor deze vijfdaagse reis wordt ergens tussen 650 en 750 euro, afhankelijk van het aantal mensen dat mee gaat. Daarnaast moet je rekenen op €100,- onkosten voor je visum, maar dat visum verkrijgen is op zich geen probleem en we helpen je daarbij.

Ben je serieus geïnteresseerd in deze reis, stuur dan een mailtje naar bpmghuijs@gmail.com met je naam, adres en mobiel telefoonnummer. Graag reageren vóór 15 januari 2017. We hopen op een groep van ongeveer 15 man.

▼ Tigr

▼ onder: S-400 Triumf (SA-21 Growler)

▼ Bumerang IFV

AMV35, 8X8 COMBAT RECONNAISSANCE ARMoured VEHICLE

In februari van dit jaar maakte de Australische regering bekend dat zij van plan is de defensie fors te gaan versterken door de aanschaf van onder meer nieuwe fregatten, onderzeeërs, gevechtsvliegtuigen en drones. De uitgaven aan Defensie zullen daarom in de komende tien jaar stijgen met omgerekend 19 miljard euro, zei premier Malcolm Turnbull.

Het plan is volgens de premier in de afgelopen vijf jaar ontwikkeld met het oog op de veranderende veiligheidssituatie in de regio. Hij doelde daarbij onder meer op de economische en militaire opkomst van China. Dat land heeft grensconflicten met verschillende landen in de regio. Zo claimt China vrijwel de hele Zuid-Chinese Zee. "De regering zal onze belangrijke relatie met China op defensiegebied verdiepen en verbreden, maar beseft ook dat onze strategische belangen mogelijk verschillen in verhouding tot sommige regionale en wereldwijde veiligheidskwesties", zei minister Marise Payne (Defensie).

In het strategische plan dat ten grondslag ligt aan de majeure uitbreiding van de defensie-uitgaven worden de opwarming van de aarde en de tekorten aan brandstof, water en voedsel aangewezen als mogelijke bedreigingen van de vrede in de wereld omdat landen de toevoer van noodzakelijke hulpbronnen zullen willen veiligstellen. Australië verwacht dat wereldmachten elkaar de heerschappij zullen betwisten op de

Indische Oceaan, die aan belang wint als transportkanaal van onder andere olie van het Midden-Oosten naar Azië. Het plan voorziet dan ook in de bouw van een Australische zee- en luchtmacht die iedere strijd om de veiligheid van Australië ver buiten de kusten van het eigen land zal kunnen beslechten.

In dit kader worden maar liefst 100 Joint Strike Fighters aangeschaft en wordt de huidige vloot van zes onderzeeërs vervangen door 12 nieuwe lange-afstands-onderzeeërs, die zullen worden gebouwd in eigen land. Australië, dat atoomenergie heeft verboden, zal geen gebruik maken van atoomonderzeeërs. Ook zullen de huidige 12 fregatten vervangen worden door eenzelfde aantal nieuwe en grotere oorlogsschepen.

De landstrijdkrachten worden hierbij niet vergeten. In het zogenoemde Land 400 programma is vastgelegd dat de 250 inmiddels ouder wordende Australian Light Armoured Vehicles (ASLAV) rond 2020 vervangen zullen worden door 225 nieuw aan te schaffen gepantserde verkennings- en infanteriegevechtsvoertuigen. De vervanging van de ruim 400 M113AS4 gepantserde personeelsvoertuigen gaat plaatsvinden tussen 2025 en 2030. Voor dit programma is een budget van 10 miljard AU\$ (7,1 miljard US\$) beschikbaar gesteld.

Een van de kandidaten voor de vervanging van de ASLAV's is het AMV35 8x8

gepantserde verkennings- en gevechtsvoertuig dat ontwikkeld is door BAE Systems en Patria. Al in september 2015 hebben deze twee bedrijven een aanbieding gedaan voor het Australian Army's Combat Reconnaissance Vehicle (CRV) programma. Het gaat om 225 voertuigen in zeven verschillende uitvoeringen. Het nieuwe voertuig is een combinatie van de CV9035 toren van BAE Systems Hägglunds en het beproefde Armoured Modular Vehicle (AMV) van Patria (▼).

In september 2014 maakten Patria en BAE Systems Australië bekend dat ze zouden samenwerken ten einde de opdracht voor de levering van de betreffende voertuigen te verwerven. BAE Systems Australië is de hoofdaannemer en systeemintegrator voor het programma, Patria is verantwoordelijk voor het voertuigplatform en BAE Systems Hägglunds levert het E35 toren met de wapensystemen. In september 2015 boden de bedrijven het AMV35 verkennings- en gevechtsvoertuig aan als hun kandidaat.

Bewapening

De AMV35 krijgt de BAE Systems Hägglunds E35 toren die ook is toegepast op het CV9035 voertuig. Het is een tweepersoons toren, bewapend met een 35 mm automatisch Bushmaster III kanon dat een vuursnelheid heeft van 150 tot 200 schoten per minuut. De CV9035 heeft twee banden met 35 mm patronen die elk in het 35 mm kanon worden ingevoerd. Aangenomen mag worden dat dit ook bij de AMV 35 CRV het geval zal zijn. Daarnaast heeft de CV9035 nog een voorraad van 140 patronen en

ook dit zal bij de AMV 35 het geval zijn. Links van de hoofdbewapening is een 7,62 mm coax machinegeweer geplaatst. Voorts zijn er aan de toren zes 76 mm rookgranaatwerpers gemonteerd, in twee sets van drie stuks, elk aan een zijkant van de toren. Behalve rookgranaten kunnen ook verschillende soorten gevechtsgrenaten worden afgevuurd. De toren is 360° draaibaar, de elevatie van het kanon gaat van -8° tot +37°.

Ontwerp en bescherming

De AMV35 is gebaseerd op het onderstel van de AMV Patria, die door Patria Vehicles is ontwikkeld in nauwe samenwerking met het Finse leger. De romp van de AMV heeft een geheel gelaste constructie en biedt bescherming tegen het vuur van infanteriewa- infanteriewapens en granaatscherven. De mogelijkheid bestaat passief pantser toe te voegen waarmee een hogere graad van bescherming wordt verkregen. De motor staat rechts voorin, de bestuurder zit daar links naast. De toren staat midden op de romp, de ruimte voor de overige inzittenden is achterin de romp. De toren heeft eveneens een geheel gelaste stalen constructie waaraan additionele modules van composiet pantser zijn gemonteerd. Het vuurleidingsysteem is het SAAB Universal Tank and Anti-Aircraft Sight (UTAAS) systeem.

Mobiliteit

De AMV35 heeft 8x8 aandrijving met stuurbekrachtiging op de twee voorste assen. De vering is van het hydro-pneumatische type waarbij hoogtecorrectie een optie is. De standaard aandrijving van het Patria AMV is een Scania DI 12 dieselmotor met een vermogen van 360 pk. Hieraan is een ZF Ecomat 7HP902 automatische versnellingsbak gekoppeld met zeven versnellingen vooruit en één achteruit. Het voertuig kan ook worden uitgerust met andere dieselmotoren zoals die van Caterpillar, Cummins of MTU indien

deze beter passen bij de logistiek van de klant. De maximum snelheid op de weg is 100 km/uur met een actieradius van 800 km. Het klimvermogen is 60%, zijdelings helling 30%, waadvermogen zonder voorbereiding 1,5 meter. Het overschrijdungsvermogen is 2 meter, de verticale opstap 0,7 meter.

Accessoires

De E35 toren heeft een gecomputeriseerd vuurleidingsysteem, nieuwe programmeerbare munitie, een onafhankelijke richtkijker met *hunter-killer* capaciteit voor de commandant, bescherming tegen *top-attack* munitie, derde generatie FLIR, waarschuwing bij aanstraling door vijandelijke lasers en rookgranaatwerpers.

Tot de standaard uitrusting van de Patria AMV behoren een brand signalerings- en blussysteem, NBC-bescherming, airconditioning, centrale regeling van de bandenspanning, radio's, intercom en nachtzicht apparaat.

In februari 2016 maakte de directeur van BAE Systems Australië bekend dat de drie testvoertuigen klaar waren om aan het 12 maanden durende testprogramma van het Australische leger te beginnen. De voertuigen zijn inmiddels afgeleverd, het testen vindt op dit moment plaats.

Bron: internet

AALBORG FORSVARS- OG GARNISONSMUSEUM (AALBORG VERDEDIGINGS- EN GARNIZOENSMUSEUM)

DOOR: RICHARD POLDERMAN

De poortwachter

In 2010 ben ik hier voor het eerst geweest en ik vond het toen al een museum dat de moeite van een bezoek meer dan waard is. Daar ik dit jaar weer in de buurt zou zijn stond een tweede bezoek al gepland. Bij de ingang werd mij al verteld dat het museum in de afgelopen paar jaar wat veranderingen had ondergaan.

Het Garnizoensmuseum is gevestigd in een Duitse watervliegtuighangar uit WOII. Deze is vol gezet met materieel zoals geschut, klein en groot, vliegtuigen, diverse kleine exposities en het gebruikelijke fotomateriaal. Daarnaast staat er nog een tweede hal en is er buiten ook nog het e.e.a. te zien.

Bij de entree is het meteen al raak, voor mij dan. Zoals zovele musea heeft ook dit museum een winkeltje met diverse militaria (uniformen, uitrustingsstukken, emblemen), boeken en ook een klein assortiment aan bouwdozen. En er staat zelfs een vrieskist gevuld met diverse ijsjes! In één oogopslag zag ik al dat mijn verzameling Deense emblemen en rangen behoorlijk aangevuld ging worden. De prijzen hiervan waren redelijk en de vitrine was na mijn bezoek dan ook een stuk leger.

Vervolgens de hangar in. Hier staan voornamelijk vliegtuigen en divers luchtafweer opgesteld evenals behoorlijk wat fotomateriaal en wat kleine 1/1 diorama's. Ook is er een parachutist opgehangen, compleet met uitgevouwen parachute, alsof deze net een sprong heeft gemaakt. Heel origineel! Ook staan er in de hangar twee tafels met wat Deense kleinkaliber wapens. Uiteraard aan staalkabels vastgemaakt en onklaar gemaakt. Deze kun je gewoon vastpakken, iets wat ik in Nederland nog niet heb gezien in een museum. In de hangar zelf is een verhoging gemaakt waar bovenop het e.e.a.

aan geschut en een klein veldkamp staat. Je kan hier meteen zien dat er ook aan de kinderen is gedacht. Er stond heel simpel een tafel met wat stoelen, met een verrekijker en wat herkenningsplaatjes erop. Drie meter verder een soort diorama waar, na op de startknop te hebben gedrukt, de herkenning kon beginnen. Erg leuk bedacht. Tevens staan er twee stukken 40mm luchtdoelgeschut waar je gewoon op kan zitten en die je volledig in beweging kan brengen.

Onder de verhoging zijn verschillende kamers ingericht met diverse exposities waaronder het verzet, geneeskundige verzorging, diverse wapens, waaronder ook wat Nederlands materieel zoals een Hembrug geweer en karabijn en een Hembrug bajonet. En ook een expositie over de Deense variant van de mobiele colonnes. Hier vielen gelijk de eerste veranderingen sinds mijn laatste bezoek op. Waar nu de expositie over het verzet was

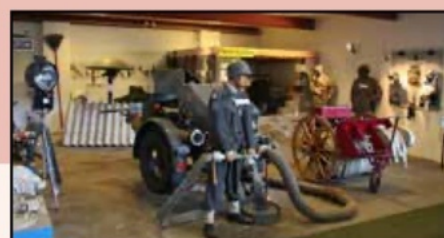

Van boven naar beneden:

- . Een van de eerste vormen van gewondentransport in het Deense leger;*
- . 40 mm Bofors luchtafweergeschut. Ga er rustig opzitten en "probeer" het maar eens!*
- . het Deense leger "te velde"*

Hier onder:

- . Een impressie van de Deense Mobiele Colonnes*

geplaatst stond toen een ingerichte Duitse bunker. Daarnaast was er volgens mij toen ook een klein gedeelte over de Deense special forces, wat nu plaats had gemaakt voor de militaire muziek.

Aan de zijkanten van de hangar zijn diverse kleinere kamers. Een hiervan (▲) is ingericht met uniformen, wapens en uitrustingsstukken van diverse grote landen die in WO2 hebben gevochten. De andere kamers beelden d.m.v. uniformen, uitrustingsstukken, wapens, emblemen en foto's de geschiedenis van het Deense leger en luchtmacht uit. Ook de uitzendingen hebben hier een plaats gekregen daar deze ook een belangrijk deel uitmaken van de Deense militaire activiteiten. Zelfs de Deense marine heeft hier een klein plaatsje gekregen. Leuk detail is dat er nog geen kilometer verder een maritiem museum zit waar veel aandacht aan de Deense marine wordt besteed. Je kan bij beide musea een combi toegangkaart kopen.

Na de hangar is het volgende gedeelte van het museum buiten te bezichtigen. Daar staat behoorlijk wat materieel opgesteld waaronder Centurion, Chaffee, Leopard 1, Green Archer, M113, 2½ ton GMC, Long Tom, M109, Berging op basis van de M109, en nog het e.e.a. Een paar van deze tanks staan in de volle zon, maar het merendeel heeft inmiddels een goed onderdak gekregen. Dit onderdak stond er destijds ook al, maar men was nog niet zover om alles eronder te kunnen zetten. Je mag op bijna alle voertuigen klimmen en bij sommige mag je er zelfs inklimmen.

Ook nieuw voor mij was een post zoals deze in Afghanistan of Irak heeft gestaan en verder nog wat los materieel zoals een M113 op een Centurion brug. Ook staat er een Duitse commandobunker. Deze stond er bij mijn eerste bezoek ook al maar was nog niet toegankelijk. Met de bunker zijn ze flink bezig geweest. Het interieur is inmiddels gerestaureerd en je kunt de bunker ook van binnen bekijken. Hij is verder nog niet gevuld, dit is de volgende stap.

Behalve de buiten-expositie staat er ook nog een grote hal naast de hangar. Deze is vrij nieuw (ik denk een jaar of 5, 6) en biedt onderdak aan een scala aan voertuigen, waaronder diverse brandweervoertuigen, vrachtwagens, open-gewerkte jeeps (instructiemiddelen), etc. In 2010 stonden hier ook enkele tanks waaronder een Stridsvagn. Deze stonden er nu niet meer. Bij navraag bleek dat ze tijdelijk achter het museum stonden te wachten op een nieuwe plaats en als ik wilde kon ik er naar toe.

Zoals ik al zei is het museum een bezoek meer dan waard. En neem je je kinderen mee, no problem. Die kan je bezig houden met de trapautootjes. Het is wel verstandig om wat eten en drinken mee te nemen. Het museum heeft een picknickplaats en een kleine speeltuin. En met 50 kronen (ca. 7 euro) is de entreprijs heel redelijk.

Het museum is behoorlijk wat veranderd

en dat komt het alleen maar ten goede. En het blijft veranderen. Gaan ze door zoals ze nu bezig zijn dan kan dit museum, wat al goed is, er alleen maar beter op worden. Dat betekent voor mij dat ik hoop het over een paar jaar weer te kunnen bezoeken.

Voor de website zie:

www.forsvarsmuseum.dk

Groeten,

Richard

Battlefield surveillance radar SNAR 10 (MTLB M 1975)

Divers luchtdoelgeschut met aggregaten

SORA M64

Een Ford V8 uit 1939 met een 20mm Madsen M31

DE ARMY VEHICLE CLUB

De Army Vehicle Club (AVC) is in 1992 opgericht door enkele liefhebbers van legervoertuigen, dus in 2017 wordt het 25-jarig jubileum gevierd. De AVC heeft tot doel het restaureren, verzamelen en berijden van legervoertuigen in de originele staat, ongeacht grootte en gewicht. Het gaat bij deze vereniging niet specifiek om voertuigen uit de Eerste of Tweede Wereldoorlog, maar ook om voertuigen ten tijde van de Koude Oorlog en vredesmissies waarvoor ons land militairen heeft ingezet én legervoertuigen welke buiten dienst zijn gesteld en werden verkocht. Maar ook eigenaren van buitenlandse legervoertuigen of die woonachtig zijn in het buitenland zijn hartelijk welkom!

Het hoofddoel van de vereniging is het verzamelen en in stand houden van het Nederlands Militair Erfgoed,

het restaureren, het in de originele staat brengen en het berijden van de voertuigen, bijvoorbeeld tijdens vrijheidsevenementen, open dagen van Defensie en presentatie op evenementen zoals museumdagen, e.d.

De AVC organiseert voor de leden jaarlijks een aantal gezellige familieevenementen waar men elkaar kan ontmoeten en spreken, en waar ook het zware werk aan bod komt, zoals terreinrijden op zwaar terrein. Verder zijn er de tour- en puzzeltochten, nachtritten, open dagen en andere ééndaagse activiteiten. Ook worden er weekenden georganiseerd op diverse locaties in het land waarbij

een bepaald thema centraal staat. Voor de kinderen proberen we altijd wel vermaak te organiseren, dat mede afhankelijk is van aantal en leeftijd. Ook geeft de AVC geeft een geheel vernieuwd en eigentijds kwartaalblad uit: "Veldpost".

Binnen de AVC zijn ook drie reenactmentgroepen actief: de Groep 101 Marechaussee Bataljon - 104 Marechaussee Eskadron 1965-1975; Pantserbrigade van de K.L. 1970-1985 en het Royal Tank Regiment Recon Platoon 1970-1990. Deze groepen laten het leven en werken zien in het Nederlandse c.q. Engelse leger.

Onlangs werd in Heerde Operation "Cross Over" (#OCO16) gehouden. Deelnemers konden hun voertuig leren kennen op zwaar

terrein. Maar ook bivakkeren in een tent of in de wagen rond de hoofdtent waar m.b.v. van een veldkeuken de maaltijden worden bereid. Dit is een jaarlijks terugkerend evenement!

Op onze website staan tientallen foto's/filmpjes van dergelijke activiteiten. De AVC is te volgen op Facebook, Twitter en YouTube. Kijk voor meer informatie op www.armyvehicleclub.nl. Ook om lid te worden! Mailen kan ook: info@armyvehicleclub.nl

MILITARY MODEL SHOP

DE ONE-STOP SHOP VOOR AL JE MODELBOUW WENSEN!

**DE militaire
modelbouw
specialist**

MET BIJNA 40 JAAR BOUW ERVARING

Naast opsturen kunnen de bestellingen
ook afgehaald worden in ons afhaalpunt.
Informeer naar openingstijden.

westereiland 97, 1671HZ Medemblik
info@militarymodelshop.nl 0031630400368

NIEUW BINNEN!!

**TWENOT LEDEN KORTING: 10% KORTING OP HET ASSORTIMENT
ALS JE JE REGISTREERT ALS KLANT**

ONZE MERKEN:

www.militarymodelshop.nl

Aan de orde komen in deze zesde en voorlaatste aflevering:

- Het Sturmgeschütz.
- De Sturmgeschütz tactiek.
- Wetenswaardigheden.
- De manschappen.
- De radio.
- De observatiemiddelen van de commandant.

Het Sturmgeschütz

"Sturmgeschütz" van uitgeverij Ryton (RSg).

Samenvatting. Dit is het "definitieve" boek over het beste Duitse gepantserde aanvalsgeschut van de infanterie in de Tweede Wereldoorlog. Goedkoper te bouwen dan ingewikkelde Panther en Tiger tanks, overtrof de aanvalsartillerie in aantallen (meer dan 10.000 stuks) ruimschoots de tanks in het Duitse arsenaal van gepantserde vechtmachines. Op het slagveld waren ze bedoeld om de infanterie te ondersteunen en eventueel tanks te vernietigen. Feitelijk werd dat laatste al direct na de invasie van Rusland hun hoofdtaak. De Stug's vernietigden alles bij elkaar meer dan 30.000 vijandelijke tanks en hadden gezamenlijk dan ook veel meer overwinningssringen om hun loop dan alle andere tanks bij elkaar. Het boek bevat honderden zeldzame WO2 foto's en bijzonder interessant zijn de kleurenfoto's die stap voor stap de restauratie van een Sturmgeschütz III tonen.

Het oude militaire axioma uit de tijd van de Silezische oorlogen in de 18 eeuw is ook van toepassing op de Sturmgeschützen, de gepantserde artillerie: "hoe slechter de infanterie, des te belangrijker de artillerie" Het Sturm-

geschütz was de pantservuist van de pantsergrenadiers.

Het Heereswaffenamt ontving in 1943 en 1944 een totaal van 3.011 resp. 3.840 Sturmgeschütz III's. Van de Panzer IV, een van de meest belangrijke Duitse tank typen en het werkpaard onder de tanks waren dit in dezelfde periode 3.023 resp. 3.125 exemplaren.

Op de pagina's 101 t/m 107: vele spannende gevechtswegs van o.a. Sturmgeschützabteilung 667.

Panzermuseum Munster en RSg blz.66. Jagdpanzer IV, Ausf. F (Sd.Kfz. 162).

Deze had hetzelfde potente knalharde 7,5 cm 42 L/70 kanon als de Panther tank, met een beter pantserdoorslagvermogen dan de Tiger tank. Echter minder effectief bij infanterie.

Bron: zie http://en.wikipedia.org/wiki/Jagdpanzer_IV.

De Sturmgeschütz tactiek

RSg blz.71., Afb.3. RSg blz.97. Sturmgeschützen en Schützenpanzers met pantsergrenadiers.

Een instructieboek van 20 mei 1944 zegt: "... Sturmgeschützen hebben bewezen het beste wapen te zijn om het gevecht met tanks aan te gaan" (door het ontbreken van een koepel had het voertuig een laag silhouet, waardoor het makkelijk en goed kon worden gecamoufleerd, Red.).

Over de rol van de Sturmgeschützen: "...Gecoördineerde acties om op vijandelijke tanks te jagen, de infanterieaanval naar voren te dragen, antitank shock reserve in de verdediging.

Als vijandelijke tanks opdagen dan zullen de stormkanonnen en tankjagers hen aanvallen, ongeacht wat voor andere opdracht ze van jou hebben gekregen..."

Vol. 1: Het Panzergrenadiers Bataljon (gepantserd) van 5 augustus 1944: "Vanwege hun offensieve potentie en vuurkracht zijn aanvalskanonnen specifiek geschikt om pantsergrenadiers in hun Schützenpanzers naar de vijand te brengen, een penetratie in de vijandelijke hoofdweerstandslinje te forceren en in het hoofdgevechtsgebied door te dringen". Om dit te kunnen doen hadden ze wel de voortdurende bescherming van de pantsergrenadiers nodig. Die bleef wel eens achterwege, met de nogal pijnlijke verrassing van vernietigde Sturmgeschützen en tanks tot gevolg.

RSg blz.40. Generaal-overste Franz Halder, hoofd van de Generale Staf, noteerde in zijn dagboek na samenspraak met de opperbevelhebber Panzergruppe 2, generaal-overste Heinz Guderian: "De hoofdrol van de Panzergruppe is niet de initiële aanval maar diep in het vijandelijke gebied. De strijdkrachten (de tanks. Red.) moeten voor deze missie bewaard worden. Pro-

RSg blz.263. Sturmgeschütz en Panther tanks met pantsergrenadiers die klaar staan om op te stijgen.

fiteer daarom van de ondersteuning van de infanteriestrijdkrachten (Sturmgeschützen met pantsergrenadiers in Schützenpanzern. Red.) in de initiële aanval. De pantserdivisies moeten niet verwanseld worden met het aanvallen van een defensief gereed zijnde vijand. Deze taak is voor de Infanteriedivisies; hun taak is gaten slaan in het vijandelijke front waar de tanks dan doorheen kunnen rijden naar het vijandelijke achterland.

De Sturmgeschützen werden voor het defensief vaak ingegraven. Zoals bij alle Duitse tanks schiet het Sturmgeschütz uit stilstand. De batterijcommandant kan geconcentreerd vuur bevelen op één doel. De inzet dient per afdeling, eventueel per batterij te geschieden. Een verdere opsplitsing had met grote zekerheid vernietiging van de voertuigen tot gevolg.

◀. RSg blz.229. Een interessante reeks Sturmgeschütze III, na de wapenstilstand voor de Geallieerden achtergelaten om te worden afgevoerd. De vrouwennamen en overwinningsringen schijnen toegevoegd te zijn door een speelse onderhoudsploeg nadat de eenheid officieel was ontbonden. Holland, 1945.

Wetenswaardigheden

Sturmgeschützen, afgekort StuG's, zijn feitelijk tanks zonder draaibare koepel, met het kanon in de tank. De stormartilleristen schieten zich efficiënt met direct vuur in, via één schot tekort en één te ver, waarna men raak schiet. Dit in tegenstelling tot de tankschutters die mikten op hun doel. Dat kost meer granaten om één keer raak te schieten.

Toch kostte het ook een Sturmgeschütz vier tot zes granaten voor één hit. Later kreeg de Sturmgeschütz schutter een coaxmachinegeweer om het kanon te kunnen richten met spoormunitie en voor levende doelen.

Twee machinepistolen en twaalf handgranaten voor de nabijverdediging tegen de achterzijde compartiment. Voor levende doelen was een kartetsgranaat beschikbaar. De Sturmgeschützen hadden dezelfde rol voor de tanks als de pantsergrenadiers, te weten hen beschermen tegen de vijandelijke infanterieaanvallen. Het Sturmgeschütz was hèt werkpaard en manusje van alles

RSg blz.56. 10,5 cm Sturmhaubitze 42, ausf. F (Sd. Kfz. 142/2).

van het Duitse leger. De Russische tankers werd op het hart gedrukt een gevecht met de Sturmgeschützen zo veel mogelijk te vermijden. De uitval van de Sturmgeschützen lag hoofdzakelijk aan de aandrijving, net als bij de tanks. Een chronisch gebrek aan wegsleepvoertuigen, vooral de Zgkw.18t, was de oorzaak van vele totale verliezen.

De manschappen

De kleur van het uniform was grijs met

rode artilleriebiezen. Zelfde snit als die van de tanktroepen. De Sturmgeschützen werden bemand door vrijwilligers van de artillerie. De bestuurders werden later in de oorlog door de tankopleiding geleverd.

RSg blz.88. Gefreiter (korporaal) van de Stormartillerie.

Bemanning: Geschützführer (commandant), richter, bestuurder en lader/radio-operator/M 34 machinegeweerschutter (eerst op het voertuigdak, later vanuit binnen uit het voertuig via een bowdenkabel). De laatste had ook de taak de sleepkabels te bevestigen daar hij makkelijk het voertuig kon verlaten.

De radio

TvS3. Fug2, radio ontvanger 10 WS c.
Feind hört mit!, De vijand luistert mee!

Overzicht Fug (Funk Sprech Geräte)
WO2 radio's: zie <http://www.wiivehicles.com/germany/radios.asp>.

Gedurende WO2 maakte het Duitse leger uitgebreid gebruik van de radio. Een van de sleutelementen van de Blitzkrieg was de coördinatie van tanks, luchtmacht, artillerie en infanterie. En de radio was hiervoor het perfecte medium. De Duitse overwinning op Polen in 1939 illustreert hoe de onderlinge communicatie tussen land- en luchtmachteenheden effectief de nederlaag van een vijand kon bewerkstelligen. Ook het succes van de pantser troepen in Frankrijk en Rusland toonde aan hoe onmisbaar de radio in de gepantserde oorlogvoering was geworden.

Het netwerk van de commando-, observatie- en communicatievoertuigen en de met radio uitgeruste gevechtsvoertuigen was effectief. Het gaf de Duitse commandanten zowel een duidelijk beeld van het slagveld en als de middelen om hun troepen zo snel en precies als maar mogelijk was te leiden. Door dit radio-netwerk konden de tanks diep doordringen achter de vijandelijke linies en toch contact onderhouden met het hoofdkwartier. Het gaf de generaals

toegang tot de laatste verkenningrapportages en de ogenblikkelijke inzet van de troepen daarop.

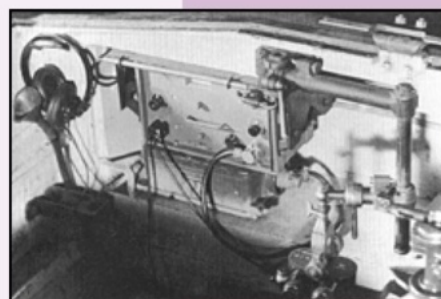
Bron: Artikel Scott Clark 1995. Zie http://www.armyradio.co.uk/arsc/customer/pages.php?pageurl=/publish/Articles/Willam_Howard_German/German_Tank_Radios.htm.

Ausf. A t/m D: Fug2. Ontvanger VHF, Very high frequency.

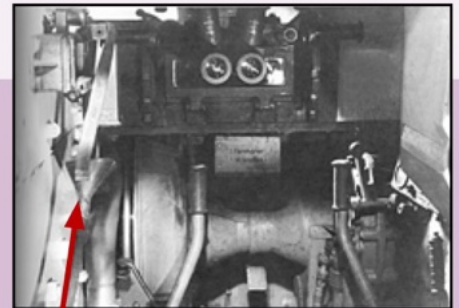
Ausf. E: Fug2 (10 WS h/VHF) met intercom.

Ausf. F/8 en G:

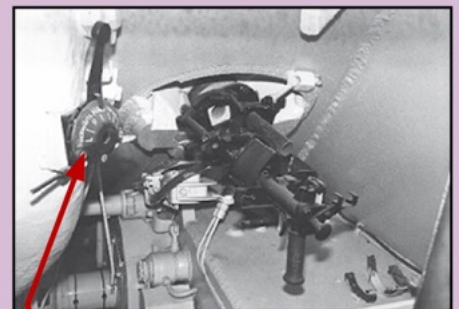
- FuG8 en FuG16 met intercom en FuG15, Sturmgeschütz van de afdelingscommandant. De ontvanger van het (divisie) HQ net is een FUG8. Commando's: (divisie) HQ.
- FuG.16 met intercom en FuG.15, Sturmgeschütz van de batterijcommandant. De ontvanger van het batterijnet is een FUG15. Commando's: afdelings- of batterijcommandant.
- Uitsluitend Fu.16 met intercom, Sturmgeschütz van een batterij. Commando's: afdelings- of batterijcommandant.

De eerste StuG uitvoeringen hadden nog een spreekbuis voor communicatie tussen de commandant en de bestuurder. De Jagdpanther had daadwerkelijk een soort scheepstelegraaf tussen commandant en bestuurder, zie aflevering 4 *Panther varianten*.

RSp blz.165. Bestuurder positie.
Spreekbuis bestuurder met commandant, ook wel lulpijp genoemd.

Positie radio-operator Jagdpanther.
Richtingtelegraaf. De rechts achter de radio-operator gezeten commandant heeft uiteraard dezelfde telegraaf met hendel.

Om te illustreren hoe ingenieus doorzicht het moordtuig Sturmgeschütz wel was wordt de hierboven getoonde latere versie van de richtingtelegraaf van de Jagdpanther besproken.

◀ **Bovenste foto: Achtung Panzer No.5. Blz.102. , Radio Fu16. Ontvanger en zender batterij net. Rechterzijde voertuig bij radio-operator.**

◀ **Middelste foto: Achtung Panzer No.5. Blz.102. Radio FuG8 (MwEc) van het (Divisie) HQ net. Ontvanger afdelingsnet. Linkerzijde commandovoertuig bij afdelingscommandant.**

◀ **Onderste foto: Spielberger Sturmgeschütz blz.58. Radio Fu15. Linkerzijde commandovoertuig bij batterijcommandant.**

Het instrument met de wijzerplaat en de hendel, links van de MG, is een communicatieapparaat dat gebruikt wordt door de commandant om de te sturen richting aan te geven aan de bestuurder als de radio's niet werken. Elke positie op de wijzerplaat geeft een richting aan en deze informatie wordt bij de bestuurder zichtbaar gemaakt door middel van lampjes die gaan branden.

Bron: zie <http://panzerfaust.ca/AFV%20interiors/jp1.html>.

Observatiemiddelen van de commandant

RSg blz.167. Scherenfernrohr S.F.14. Z.Gi. 6 en verrekijker. M.b.v. een panoramische telescoop en de inclinometer (hellingmeter) kon op onzichtbare doelen indirect vuur worden gegeven.

RSg blz.211. Sturmgeschütz met opgestegen pantsergrenadiers. Ergens in het eindeloze Russische landschap.

Pantsergrenadiers op een Panther tank in Normandië, 6 juni ~ 26 juli 1944, na de landing van de Geallieerden in Frankrijk.

De Panther fungeert hier min of meer als Sturmgeschütz.

Scale World

SCALE MODELS AND ACCESSOIRES

Op onze site is een uitgebreid assortiment van de Franse producent MK35 verkrijgbaar. Een selectie uit onze voorraad.

FIGUREN

DIORAMA ACCESSOIRES

NIEUW

KIJK SNEL OP

www.scale-world.nl